

Rapport

2025:8

Valet 2022 - Vänsterpartiet

Partiets profil och väljarsammansättning

Felix Bäckstedt
Richard Karlsson

Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

2025.08.30

www.gu.se/valforskningsprogrammet

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Valforskningsprogrammets rapportserie

Sedan 1950-talet genomför Valforskningsprogrammet empiriska undersökningar om den svenska demokratis tillstånd och utveckling. Rapportserien är vår viktigaste publikationskanal för att bidra till samhällets kunskapsförsörjning på demokratiområdet. Målsättningen är att sprida fakta och forskningsresultat som rör val och väljarbeteende till en bred publik av forskare, studenter, journalister, politiker och allmänhet.

The SNES Program Report Series

Since the 1950s, Swedish National Election Studies Program conducts empirical research on the condition and development of the Swedish democracy. The Report Series is one of our main publication outlets. The aim is to publish facts and research results about elections and voting behavior to a broad audience of researchers, students, journalists, politicians and the public.

Citering:

Felix Bäckstedt & Richard Karlsson (2025). Valet 2022 – Vänsterpartiet. Partiets profil och väljar-sammansättning. Valforskningsprogrammets rapportserie 2025:8. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Redaktör för arbetsrapportserien:

Maria Solevid

Valet 2022 - Vänsterpartiet

Partiets profil och väljarsammansättning

FELIX BÄCKSTEDT OCH RICHARD KARLSSON

Sammanfattning

Rapporten undersöker Vänsterpartiet och dess väljare. Syftet är att bättre förstå utgången i Riksdagsvalet 2022 genom att analysera hur partiet uppfattades, vilka dess väljare var och hur de resonerade. I rapportens första del undersöker vi den svenska väljarkårens gillar och ogillar-bedömningar av partiet och dess partiledare, var partiet uppfattades stå på en vänster-högerskala respektive i frågan om flyktingmottagande. Vidare undersöker vi vilka frågor de svenska väljarna förknippade Vänsterpartiet med och hur väl partiet lyckats övertyga i dessa frågor. I rapportens andra del tar vi sikte på Vänsterpartiets väljare i valet 2022. Hur såg väljarsammansättningen ut i en rad demografiska och politiska variabler och hur skiljde sig detta från den svenska väljarkåren i allmänhet? I den tredje delen fokuserar vi på Vänsterpartiets väljares partival, mer specifikt hur de röstade, vad de viktigaste skälen var och vilka politiska sakfrågor som låg till grund för deras val. Vi undersöker även hur dessa aspekter skiljde sig från den allmänna väljarkåren. Rapportens fjärde och avslutande del handlar om vad Vänsterpartiets väljare tyckte i en rad olika frågor: vilka samhällsinriktningar och politiska förslag de tyckte särskilt mycket eller lite om och hur detta skiljde sig från den genomsnittliga väljaren.

Summary

The report examines the Left Party and its voters. The aim is to better understand the outcome of the 2022 general election by analyzing how the party was perceived, who its voters were and how they reasoned. In the first part of the report, we examine the Swedish electorate's likes and dislikes of the party and its party leader, as well as their perceptions of the party's position on a left-right scale and on the issue of immigration. We also examine which issues Swedish voters associated with the Left Party, and how convincing the party was on these issues. In the second part of the report, we focus on the Left Party's voters in the 2022 election. What is the composition of the electorate in terms of several demographic and political variables, and how does this differ from the Swedish electorate in general? The third part focuses on the party choice of Left Party voters, and more specifically how they voted, the main reasons behind their decision, and the policy issues that underpinned their choice. We also examine how these aspects differed from the general electorate. The fourth and final part of the report looks at what Left Party voters thought on a range of issues: what type of society and which policy proposals do they particularly like or dislike, and how did this differ from the average voter?

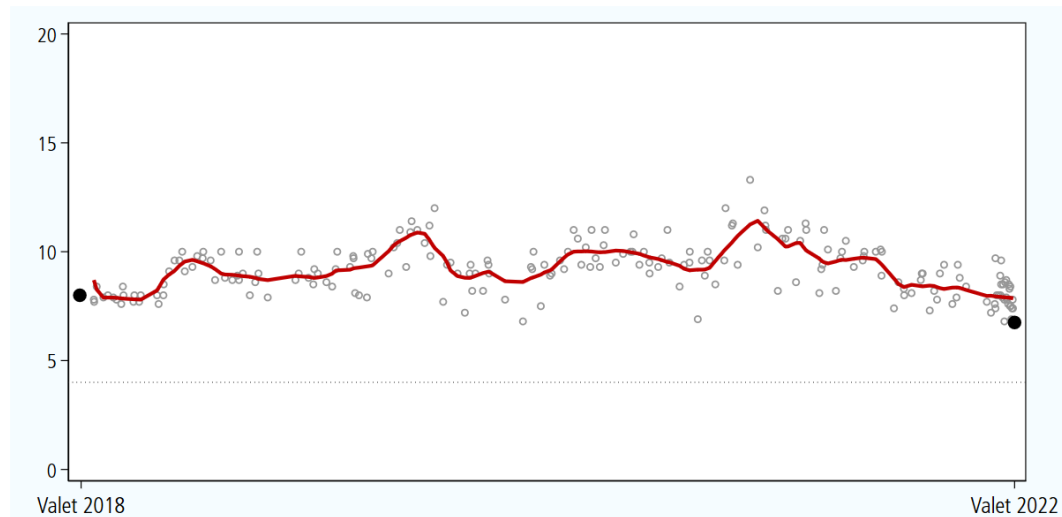
Innehåll

Valet 2022 - Vänsterpartiet	3
Partiets profil	4
Ogillar-gillar partiet	4
Ogillar-gillar partiledare	5
Vänster-höger	6
Flyktningmottagande	7
Partiets profilfrågor	8
Bra och dålig politik på olika politikområden	9
Vilka var partiets väljare?	13
Demografiska faktorer	13
Politiska faktorer	16
Partianhängarskap	18
Hur röstade partiets väljare?	20
Röstningsagerande	20
Skäl för partival	21
Viktig fråga för partival	23
Vad tyckte partiets väljare?	26
Framtida drömsamhället	26
Politiska sakfrågeåsikter	27
Sammanfattning	30
Appendix	31
Referenser	40

Valet 2022 - Vänsterpartiet

I valet 2022 fick Vänsterpartiet 6,75 procent av rösterna vilket var en försämring jämfört med valresultatet 2018 då partiet fick 8,00 procent. Vi kommer i den här rapporten att studera såväl partiet som dess väljare för att bättre förstå varför valet 2022 gick som det gick. Vår utgångspunkt är i huvudsak data från Valundersökningen 2022 (Karlsson & Cederholm Lager, 2023).

Figur 1 Vänsterpartiets opinionsstöd 2018–2022

Kommentar: De mindre grå punkterna är enskilda opinionsmätningar från SCB, Verian, Novus, Ipsos och Demoskop. De större svarta punkterna är partiets resultat i valen 2018 och 2022. Den färgade linjen är en sammanvägning av opinionsmätningarna från Mätningarnas Mätning.

Rapporten består av fyra delar som på olika vis undersöker såväl Vänsterpartiet som partiets väljare i samband med riksdagsvalet 2022. Den första delen handlar om Vänsterpartiet i väljarnas ögon, till exempel hur partiet och dess partiledare uppfattades samt vilka frågor som väljarna ansåg att partiet prioriterade inför valet. Rapportens andra del handlar om vilka Vänsterpartiets väljare var och hur dessa skiljde sig från väljare generellt. Den tredje delen fokuserar på Vänsterpartiets väljare och deras partival. Frågor som när de bestämde sig för att rösta på partiet, när de lade sin röst samt vilka skäl de hade för sitt partival kommer att besvaras. Rapportens fjärde och avslutande del handlar om vad Vänsterpartiets väljare tyckte i en rad olika frågor. Vi kommer även att jämföra detta med väljarkåren i helhet.

Flera av de resultat som presenteras i rapporten är vägda mot det officiella valresultatet. Huruvida resultaten är viktade framgår i tabell- och figurkommentarer.

I några av de figurer som presenteras i rapporten finns staplar vars höjd baseras på exakta värden medan värdeetiketterna är avrundningar. Detta leder till att staplar med samma värde i etiketterna trots allt kan ha varierande höjd. Samtliga resultat är skattade medelvärden och bör betraktas enbart som sådana. Osäkerhet ligger i statistikens natur och när vi exempelvis i vissa analyser presenterar rangordningar bör ett skattat medelvärde på 29 procent inte med nödvändighet betraktas som mindre frekvent eller mer omtyckt än ett svar med en skattning på 30 procent. Vi avstår i denna rapport från att redovisa konfidensintervall – ett mått på just osäkerhet – i syfte att hålla analyser och resultat enkla.

Denna rapport ingår i en serie partirapporter som alla finns tillgängliga på Valforskningsprogrammets hemsida:

<https://www.gu.se/valforskningsprogrammet/var-forskning/rapporter>

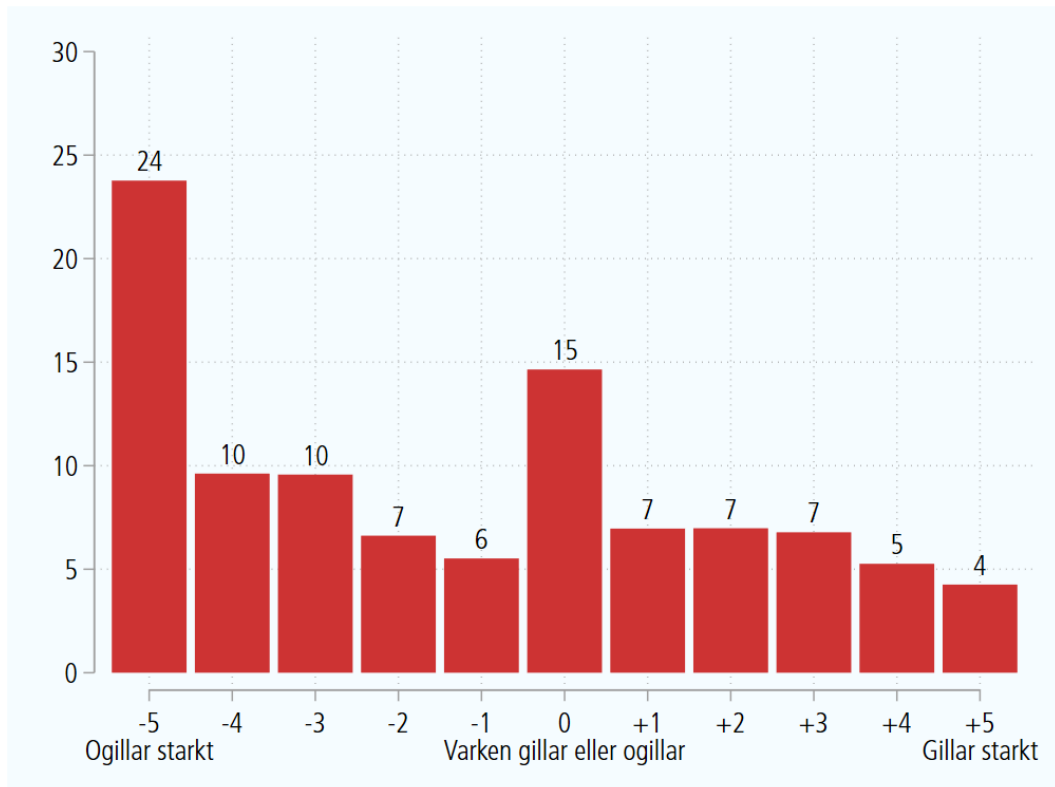
Partiets profil

I rapportens första del kommer vi att bilda oss en uppfattning om väljarnas bild av Vänsterpartiet i samband med valet 2022. Vi analyserar i tur och ordning hur omtyckt partiet och dess partiledare var, vilken position längs vänster-högerdimensionen som partiet intog, vilka politikområden partiet prioriterade samt inom vilka politikområden som Vänsterpartiet ansågs ha en bra respektive dålig politik.

Ogillar-gillar partiet

Huruvida ett parti är omtyckt eller ej av stora väljargrupper påverkar partiets möjligheter att nå ett bra valresultat. Det har, föga förvånande, visats i flera studier att inställningen till ett parti har ett starkt samband med sannolikheten att rösta på partiet (Oscarsson & Holmberg, 2016). Vi kommer därför att inleda med att undersöka hur väljarkåren uppfattade Vänsterpartiet som parti i samband med valet 2022.

Figur 2 Uppfattning om Vänsterpartiet 2022 (andel av väljarna)

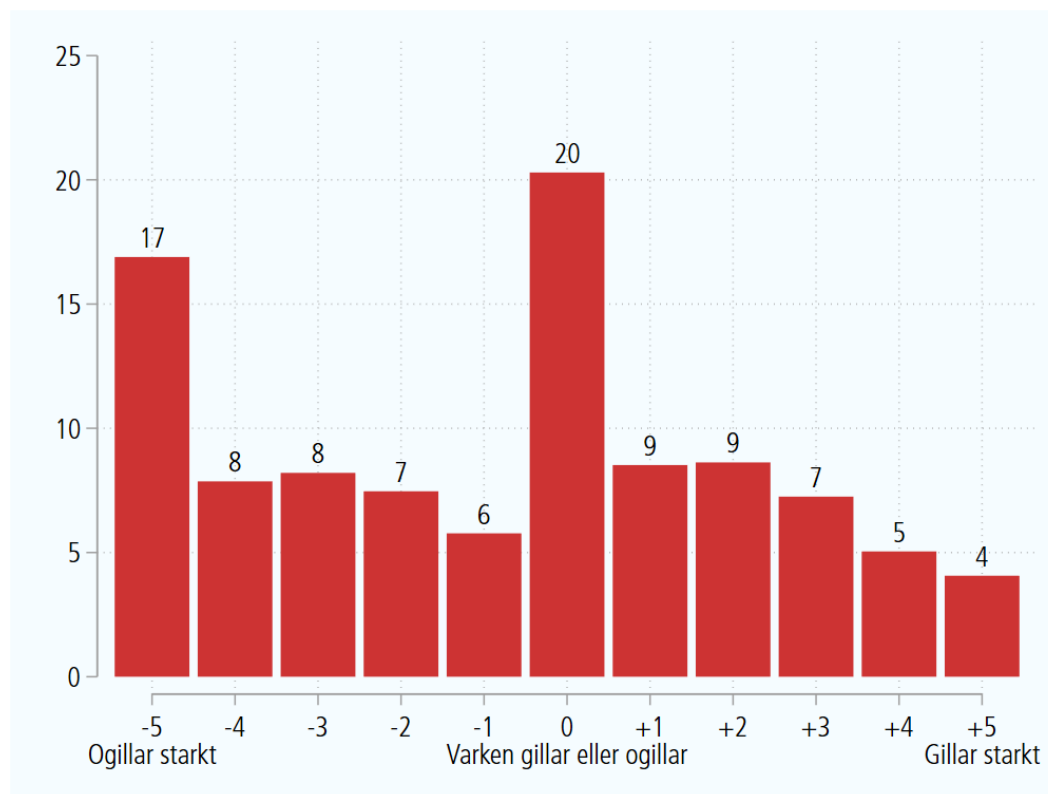
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Var skulle du vilja placera partierna på nedanstående skala?' och svarsalternativen var elva från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 8 549. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 2 visar fördelningen av väljarkårens omdömen av partiet. Vi kan konstatera att var tredje väljare (30 procent) uppgav att de gillade partiet i någon mån men endast fyra procent uppgav att de starkt gillade Vänsterpartiet. Däremot är det lite mer än varannan väljare (55 procent) som uppgav att de ogillade partiet och 24 procent svarade att de starkt ogillade partiet. Totalt sett var partiet mer ogillat än gillat med en balansräkning på minus 27 procentenheter (andelen positiva minus andelen negativa).

Ogillar-gillar partiledare

Partiledarnas betydelse för partiernas framgång, eller utebliven framgång, är något som ofta ses som en självklarhet. Hur stor denna betydelse egentligen är, och om den överhuvudtaget existerar, kan dock diskuteras (Oscarsson m.fl., 2024). Ytterligare ett tecken på partiledares begränsade betydelse för partiernas framgångar är det faktum att partiledarbyten ytterst sällan haft en märkbar effekt på väljaropinionen (Cederholm Lager m.fl., 2022). Även om det tycks vara ovanligt är det inte otänkbart att partiledare spelar en viss betydelse för partiets valresultat och kan agera flöten eller sänken åt sina partier (Holmberg, 1981; Oscarsson m.fl., 2024). Därför kommer vi härnäst att titta närmare på hur väljarna uppfattade den främsta företrädaren för Vänsterpartiet, partiledare Nooshi Dadgostar.

Figur 3 Uppfattning om Vänsterpartiets partiledare 2022 (andel av väljarna)

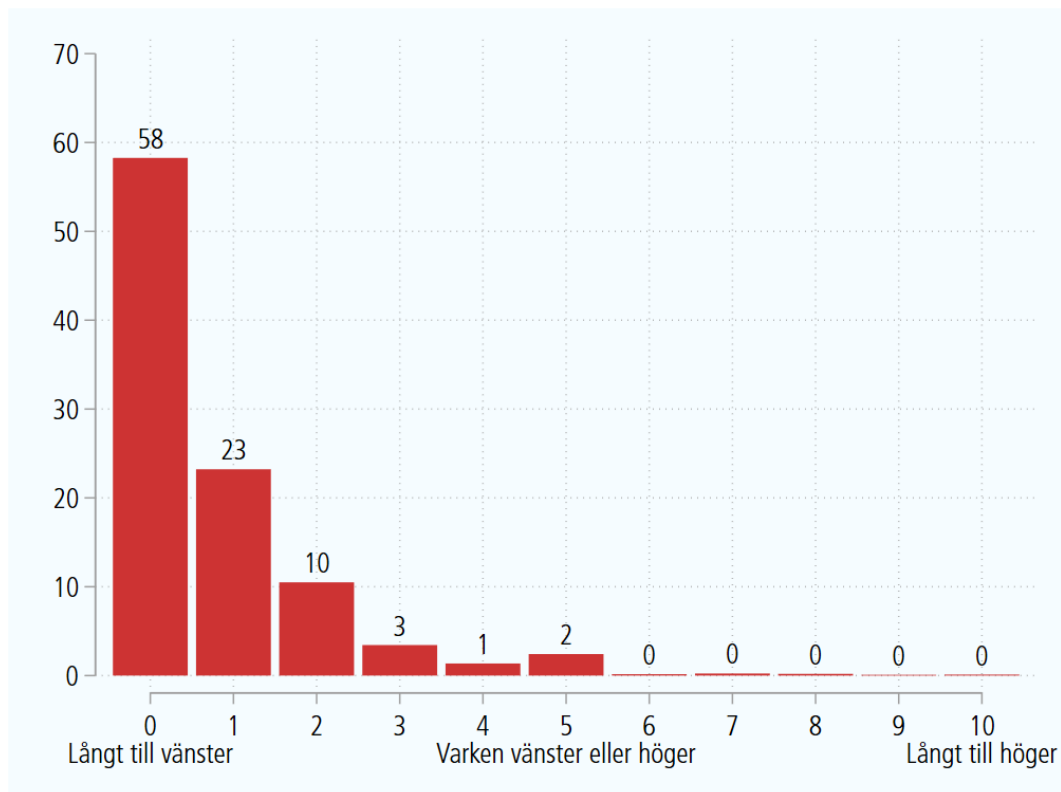
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågan följer omedelbart efter frågan om ogillar-gillar partierna och formulerades 'Om du skulle använda samma skala för partiledarna, var skulle du placera:' följt av en lista med partiledarna. Svarsalternativen var elva och gick från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 7 151. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 3 är baserad på samma typ av fråga som figur 2, men där respondenterna ombads placera partiledare på samma skala. 34 procent uppgav att de i någon mån gillade partiledaren, jämfört med 46 procent som svarade ogillande. Balansräkningen är negativ med 12 procentenheter. Av fördelningen att döma var Nooshi Dadgostar något mer omtyckt än sitt parti och Dadgostar kan till viss del ses som en tillgång för partiet, ett så kallat "flöte".

Vänster-höger

Vänster-högerdimensionen har varit den dominerande konfliktdimensionen i svensk politik sedan tullstriden i slutet av 1880-talet (Oscarsson & Holmberg 2016). Mycket har hänt med begreppet sedan dess men tydligt är att såväl aktörer på, som betraktare av, den politiska arenan har varit tvungna att förhålla sig till det (Oscarsson & Svensson 2020; Oscarsson 2019). Vi kommer därför nu att undersöka hur väljarna uppfattade Vänsterpartiets position på vänster-högerskalan.

Figur 4 Uppfattning om Vänsterpartiets vänster-högerplacering 2022 (andel av väljarna)

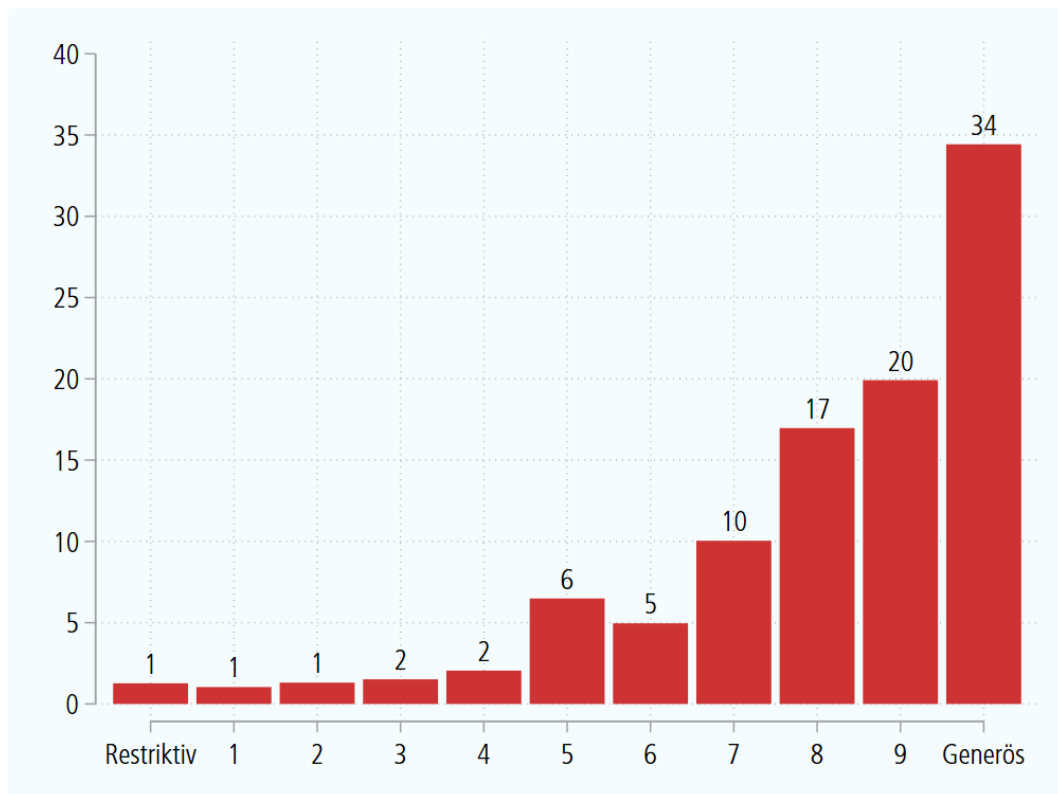
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger?'. Svartalalternativen var elva från 0 'Långt till vänster' till 10 'Långt till höger'. n = 8 198. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

I figur 4 beskriver vi hur väljarna uppfattade Vänsterpartiets position på en vänster-högerskala. Det framgår tydligt i figur 4 att väljarna var överens (98 procent) om att Vänsterpartiet var ett parti som befann sig på den vänstra planhalvan. Mer än varannan väljare (58 procent) ansåg att partiet borde kategoriseras som långt till vänster.

Flyktingmottagande

En politisk fråga som under de senaste mandatperioderna ökat kraftigt i betydelse är integrations- och migrationspolitiken. Mellan åren 1979 och 2010 var det en fråga som nämndes som viktig för partivalet av färre än var tionde väljare. Men i de tre senaste valen har det varit en betydligt större andel; 23 procent 2014, 30 procent 2018 och 26 procent 2022 (Oscarsson m.fl., 2024). Frågan har kommit att manifesteras en dimension av politik där nya partier just utmärker sig genom, och får genomslag med, sin betoning på flyktingmottagandet (Hooghe & Marks, 2018), och där redan etablerade partier behövt utveckla sitt eget förhållningssätt. I nästa steg ska vi därför undersöka hur väljarkåren uppfattade Vänsterpartiets flyktingpolitik kring valet 2022.

Figur 5 Uppfattning om Vänsterpartiets flyktingpolitik 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'På den här skalan vill vi att du placerar de olika partierna efter hur du uppfattar deras inställning till hur många flyktingar Sverige bör ta emot.' Svarsalternativen var elva och gick från 0 'Vi bör vara restriktiva när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige' till 10 'Vi bör vara generösa när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige'. n = 3 040. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

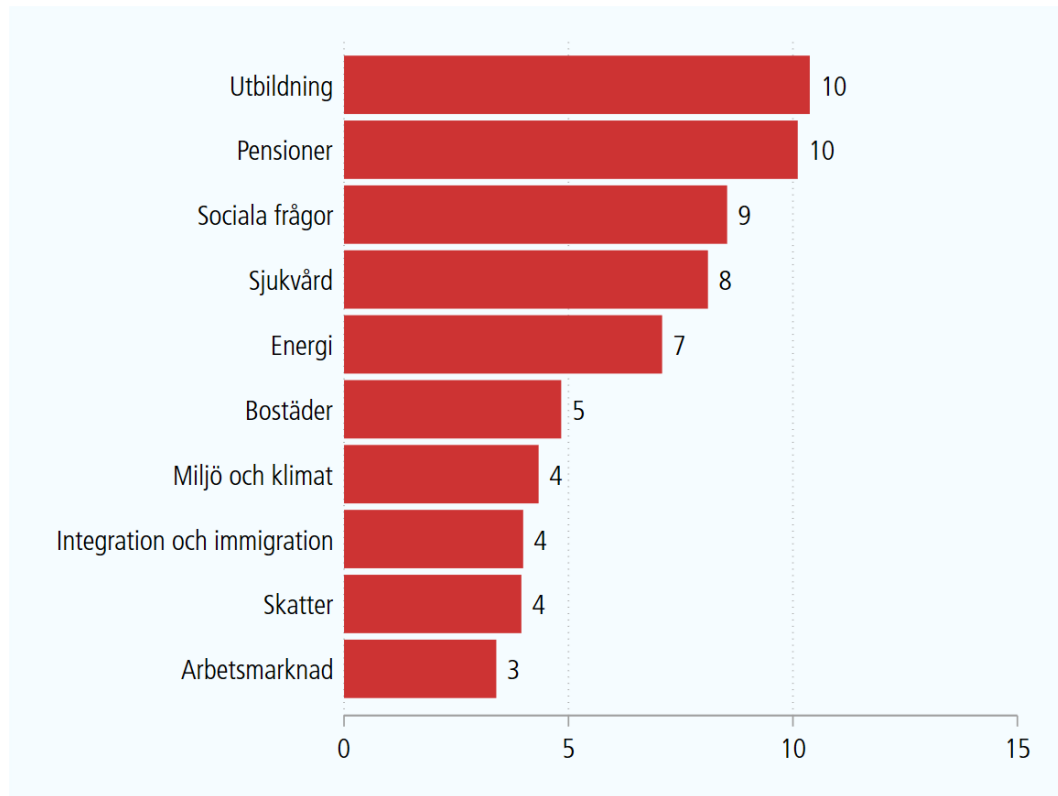
Figur 5 visar väljarkårens uppfattningar av var Vänsterpartiet stod i frågan om flyktingmottagande. Det är väldigt tydligt var partiet stod i väljarnas ögon: hela 86 procent ansåg att partiet hade en generös inställning till frågan om flyktingmottagande, och en tredjedel (34 procent) ansåg att partiet hade en *mycket* generös inställning.

Efter att ha undersökt hur väljarna uppfattade Vänsterpartiet längs två politiska dimensioner ska vi gå vidare med att undersöka hur partiet uppfattades i konkreta sakfrågor.

Partiets profilfrågor

En viktig del av partiets verksamhet under en valkampanj är att nå ut med de frågor som man vill diskutera. En agendakamp pågår inför varje val där partierna gör sitt yttersta för att sätta den dagordning kring vilken valkampanjens diskussioner ska föras. Partier som lyckas vinna denna kamp om agendan har ett försprång i kampen om väljarna (Jönsson & Theorin, 2022). Vi undersöker därför vilka frågor som väljarna ansåg att Vänsterpartiet prioriterade i samband med valet 2022.

Figur 6 Uppfattning om Vänsterpartiets prioriterade frågor 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Inför årets val tog partierna upp olika saker som de tyckte var viktiga. Kan du säga vilka saker som de olika partierna lade särskild tonvikt vid inför årets val? Ange högst tre saker för varje parti.'. n = 1 287. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. Inkluderade i figuren är de tio mest nämnda frågorna. För en komplett lista se appendix.

Enligt resultaten i figur 6 associerade inte väljarna Vänsterpartiet med några särskilda politikområden i någon högre grad. Enbart var tionde väljare uppfattade att partiet lade särskild tonvikt på någon viss fråga, detta gäller *utbildning* (10 procent) samt *pensioner* (10 procent). Även sociala frågor (9 procent), sjukvård (8), samt energifrågor (7) var något som väljarna i viss mån associerade med partiet.

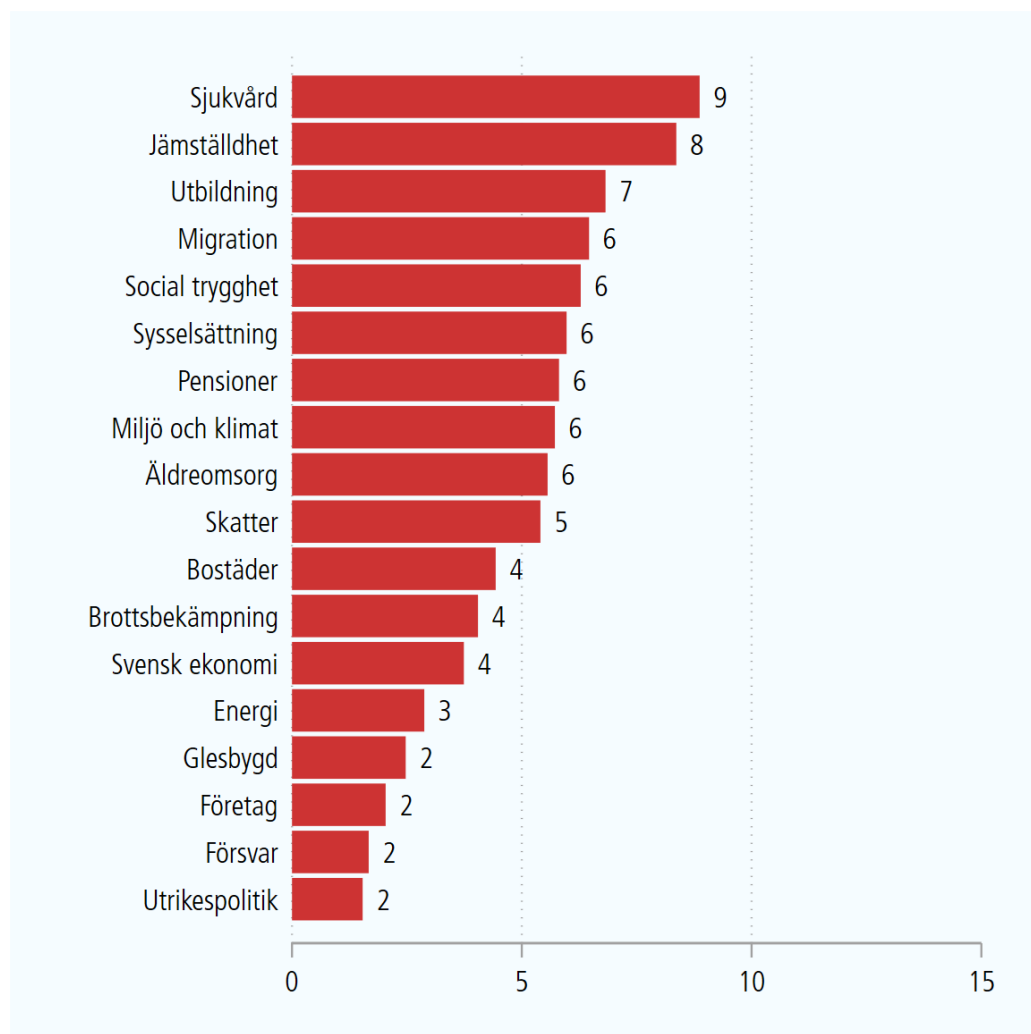
Vänsterpartiets valaffischer under valrörelsen 2022.

Bra och dålig politik på olika politikområden

För partierna gäller det dock inte bara att få diskussionen att handla om frågor de föredrar att prata om. Det gäller också att övertyga väljarna om att de har en bra politik på relevanta politiska områden. Det gäller att ha sakfrågeägarskap, eller som en definition lyder “...the perception in a voter’s mind that a specific party over the long term is most competent at handling—in the sense of delivering desired outputs on—a given issue” (Stubager, 2018).

Vi kommer härnäst att undersöka i vilken utsträckning väljarna ansåg att Vänsterpartiet hade bra respektive dålig politik på en rad politikområden.

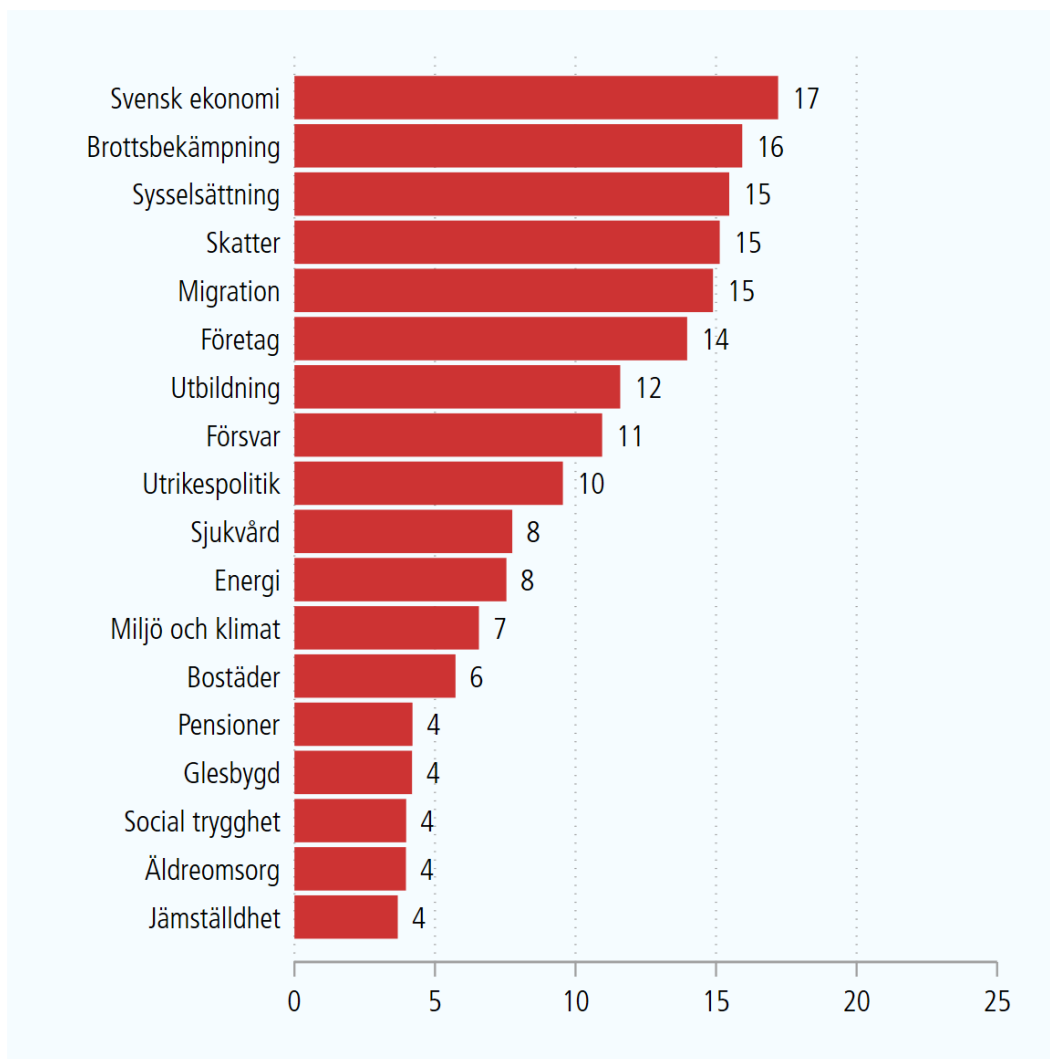
Figur 7 Politikområden där väljarna uppfattade att Vänsterpartiet hade en bra politik 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av ett antal olika områden. $n = 3\,797 - 7\,379$ (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

I likhet med resultaten i figur 6 ansåg väljarna att Vänsterpartiets kompetenser var spridda snarare än koncentrerade. Knappt var tionde väljare ansåg att Vänsterpartiet hade bra politik när det gäller sjukvård (9 procent) respektive jämställdhet (8). På tredjeplats finner vi utbildning där sju procent av väljarkåren svarade att partiet hade en bra politik.

Figur 8 Politikområden där väljarna uppfattade att Vänsterpartiet hade en dålig politik 2022 (andel av väljarna)

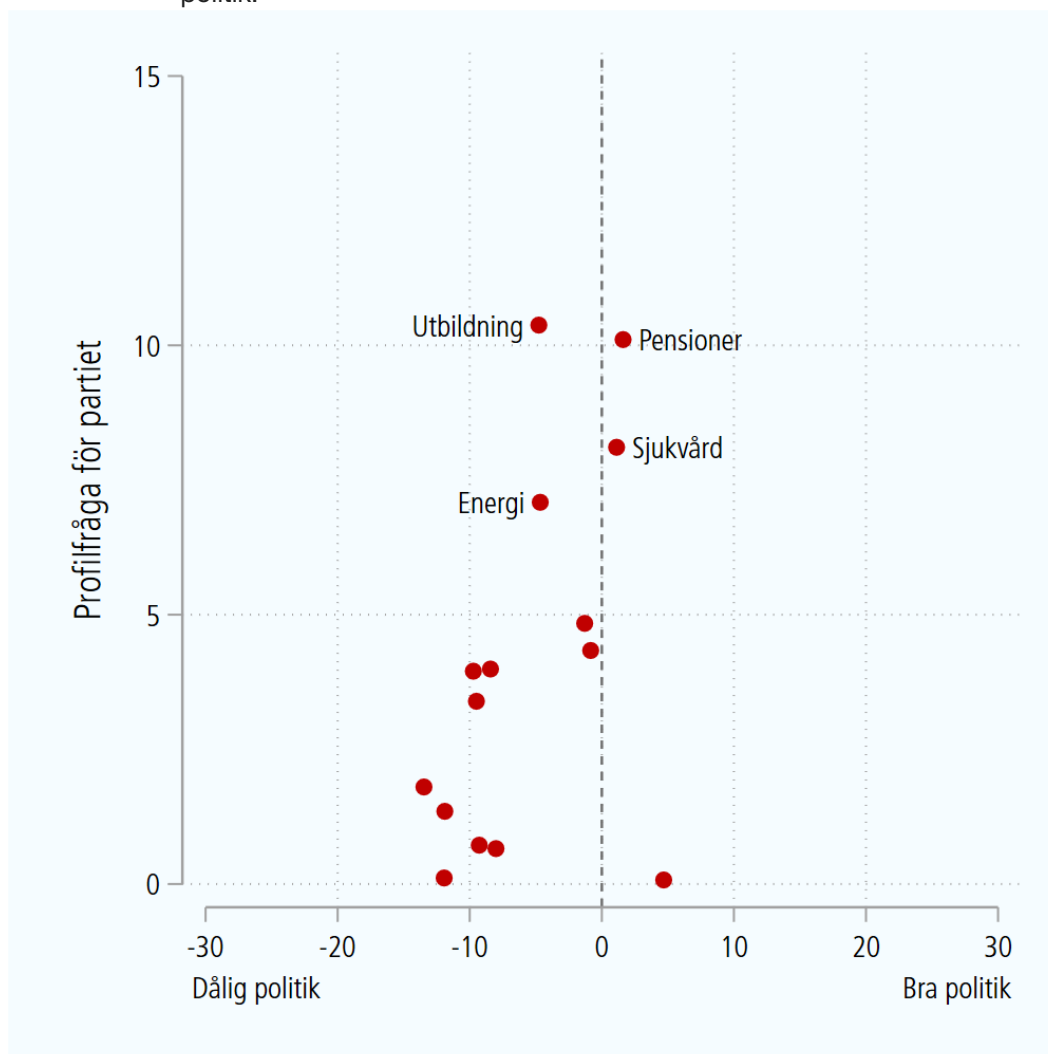

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av ett antal olika områden. n = 3 797 – 7 379 (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Ser vi till de områden där väljarna ansåg att Vänsterpartiet hade dålig politik är omdömena mer negativa. Omkring var sjätte väljare ansåg att Vänsterpartiet hade en dålig politik för svensk ekonomi (17 procent) respektive brottsbekämpning (16 procent).

Om vi kombinerar uppfattningen om vilka frågor som väljarna ansåg att partiet prioriterade (figur 6), med bedömningen av partiets politik på en rad politikområden (figur 7 och figur 8) kan vi se vilka politikområden som väljarna ansåg var partiets styrkor respektive svagheter. Resultatet blir en sorts utvärdering över hur väl partiet lyckades nå ut med sin politik till väljarna.

Figur 9 Vänsterpartiets prioriterade frågor och väljarnas uppfattning om partiets politik.

Kommentar: Valundersökningen 2022. För metodbeskrivning, se kommentarer för figur 6, 7 och 8. $n = 1\,287$. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Utbildning var en av de frågor som väljarna associerade mest med Vänsterpartiet runt valet 2022. Men det negativa balansmåttet på -5 procentenheter antyder att partiet inte lyckades övertyga om sin utbildningspolitik. Den andra profilfrågan, *pensioner*, är inte lika negativt uppfattad, men tycks uppbåda delade meningar i väljarkåren (balansmått: +2 procentenheter). Även *sjukvård* har ett positivt balansmått, men enbart med 1 procentenhet. Sammanfattningsvis var det ingen fråga som i väljarkårens ögon var en tydlig tillgång för partiet.

Vilka var partiets väljare?

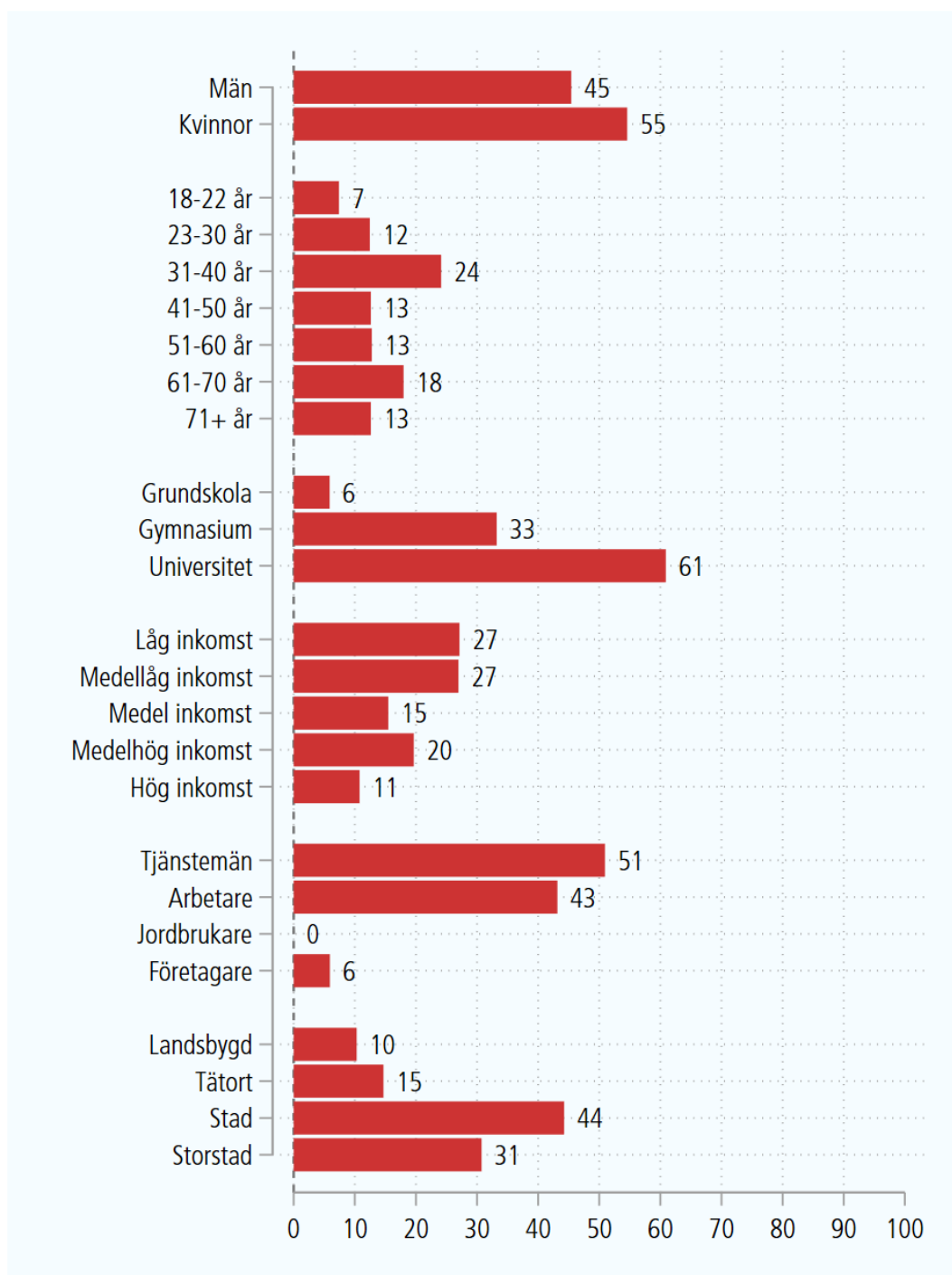
I rapportens fortsättning kommer vi att byta fokus från Vänsterpartiet som parti till deras väljare. Hur partiets väljarsammansättning såg ut och hur dessa skiljde sig åt från väljare generellt är några av de saker vi kommer att undersöka i rapportens andra del.

Demografiska faktorer

Demografiska faktorer, exempelvis kön, ålder och utbildningsnivå, har inte längre samma förmåga att förklara väljares partival i den utsträckning som de en gång hade (Oscarsson & Holmberg, 2016). Trots det förblir sådana egenskaper ständigt relevanta förklaringsfaktorer för partival. Vi har också kunnat konstatera att en allt större skillnad i röstningsbeteende har uppstått mellan män och kvinnor i Sverige (Ahlbom & Karlsson, 2023; Cederholm Lager & Karlsson, 2024).

Vi kommer att börja med att undersöka hur Vänsterpartiets demografiska väljarsammansättning såg ut i valet 2022.

Figur 10 Vänsterpartiets väljare – Demografi (andel av partiets väljare)

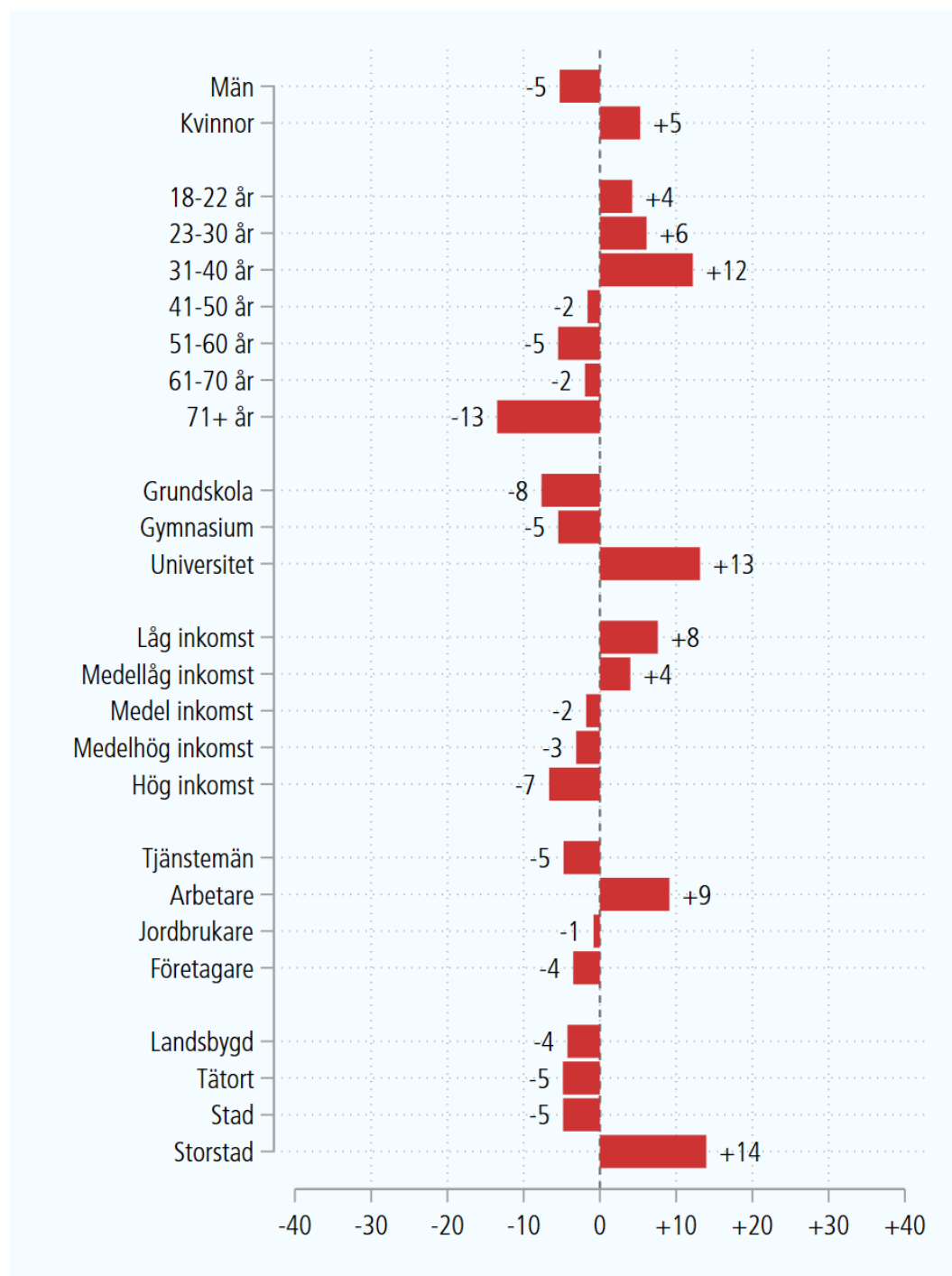
Kommentar: Valundersökningen 2022. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Utbildning anger högsta avklarade utbildningsnivå. Inkomstgrupperna är baserade på kvintiler. Kategorin *storstad* hänvisar till Stockholm, Göteborg, och Malmö. n = 540 – 634. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Figur 10 visar fördelningarna av sex demografiska variabler bland de som röstade på Vänsterpartiet 2022. En något större andel av Vänsterpartiets väljare var kvinnor (55 procent) än män (45) i väljarkåren. Den största åldersgruppen var 31–40 åringarna (24 procent) följt av 61–70-åringarna (18 procent). Hela 61 procent av Vänsterpartiets väljarbas var universitetsutbildade och 33 procent hade en gymnasieexamen. De flesta av partiets väljare fanns i någon av de två lägre inkomstgrupperna (27 procent vardera) vilket innebär att drygt hälften av Vänsterpartiets väljare var låginkomsttagare. Drygt

varannan väljare var tjänsteman (51 procent) och 43 procent var arbetare. Sett till bostadsort bodde den största andelen av partiets väljare (44 procent) i någon av Sveriges städer.

För att kunna säga något om huruvida väljarbasen sticker ut eller inte kommer vi i nästa steg att jämföra hur Vänsterpartiets väljarsammansättning skiljde sig från väljare generellt. Mer specifikt visar figur 11 skillnaden i till exempel andelen stadsbor som röstade på Vänsterpartiet, jämfört med andelen stadsbor som röstade i valet 2022.

Figur 11 Vänsterpartiets väljare jämfört med väljarkåren, 2022 – Demografi (procentenheter)

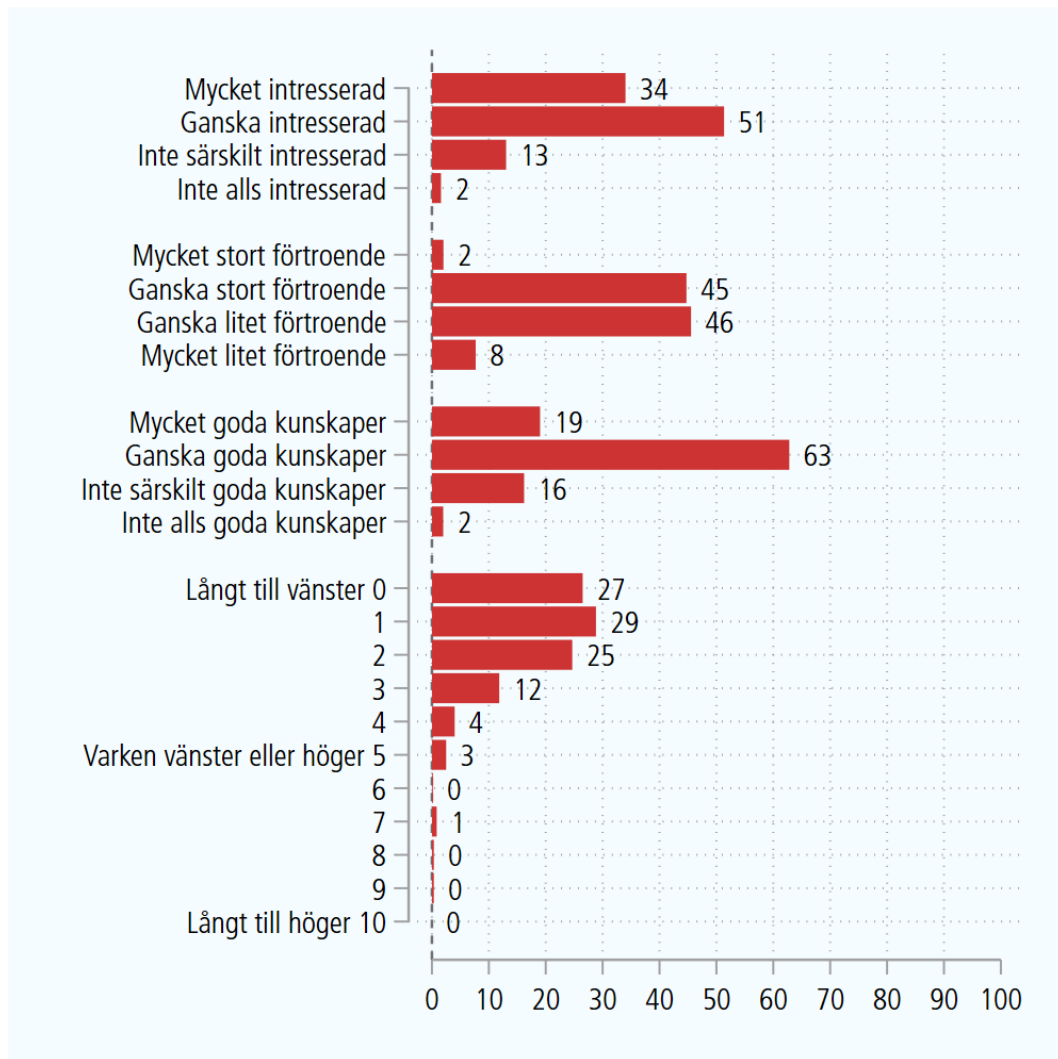
Kommentar: Valundersökningen 2022. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Respektive frågeformulering lyder: 'Hur intresserad är du i allmänhet av politik?', 'Allmänt sett, hur stort förtroende har du för svenska politiker?', 'Enligt din bedömning, hur goda är dina kunskaper om politik?', och '...var skulle du placera dig själv på [en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger]?'. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Könsskillnaden i figur 10 består när vi jämför med den röstande befolkningen i helhet, partiet hade fem procentenheter större andel kvinnor och omvänt fem procentenheter lägre andel män än snittet. Bland ålderskategorierna ser vi en tydlig överrepresentation i gruppen 31–40 år (12 procentenheter) och en tydlig underrepresentation i gruppen 71+ år (13). Ungefär lika stora skillnader ser vi för utbildning där Vänsterpartiet hade 13 procentenheter högre andel väljare med universitetsexamen än väljarkåren som helhet. Partiet var något överrepresenterade bland de med *låg inkomst* (8) och underrepresenterade bland de med *hög inkomst* (7). Vänsterpartiet hade nio procentenheter högre andel arbetarväljare än väljarkåren som helhet. Partiet hade också en tydlig storstadsprägel, det var 14 procentenheter högre andel som bodde i Stockholm, Göteborg eller Malmö jämfört med väljarkåren i genomsnitt.

Politiska faktorer

Efter de demografiska faktorerna kommer vi nu att studera hur partiets väljar-sammansättning ser ut vad gäller politiska faktorer som politiskt intresse, förtroende för politiker och politisk kunskap. Vi vet sedan tidigare att intresse och kunskap spelar roll för väljares förmåga att hitta rätt parti (Oscarsson & Rapeli 2018; se även Oscarsson m.fl., 2024, s. 463). Dessutom är ideologisk hemvist, mer specifikt närhet till partier, en av de mest betydelsefulla faktorerna för partival (se Oscarsson m.fl., 2024, s. 215).

Figur 12 Vänsterpartiets väljare – Politiska faktorer (andel av partiets väljare)

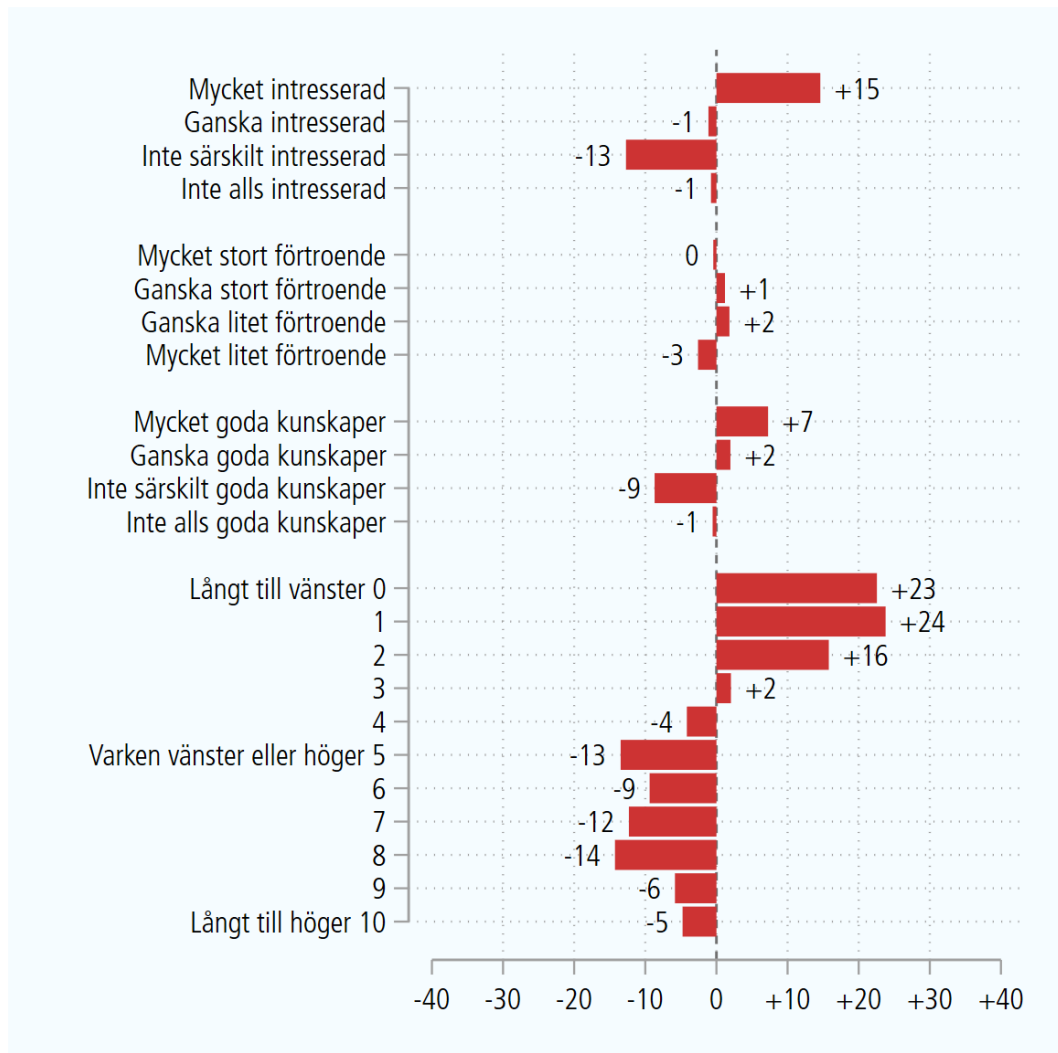

Kommentar: Valundersökningen 2022. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängds-validerade. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Respektive frågeformulering lyder: 'Hur intresserad är du i allmänhet av politik?', 'Allmänt sett, hur stort förtroende har du för svenska politiker?', 'Enligt din bedömning, hur goda är dina kunskaper om politik?', och '...var skulle du placera dig själv på [en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger]?'. n = 494 – 629. Uppgifter om valdeltagande är röstlängds-validerade.

Enligt figur 12 var Vänsterpartiets väljarkår mycket politiskt intresserad: omkring sex av sju väljare (85 procent) uppgav sig vara intresserad av politik och var tredje (34) ansåg sig vara *mycket intresserad*. Ser vi till förtroendet för politiker var partiets väljare något splittrade, 45 procent angav ganska stort förtroende och 46 procent ganska litet förtroende. Däremot var den självskattade politiska kunskapen relativt hög där lite mer än tre av fem väljare skattade sina egna kunskaper som *ganska goda*. Den sista grafen i figur 12 visar var de vänsterpartistiska väljarna placerade sig själva på vänster-högerskalan. Det är en tydligt vänsterlutande väljargrupp där vi finner att den största gruppen placerade sig strax innan långt till vänster (29 procent).

Härnäst kommer vi att jämföra Vänsterpartiets politiska väljarsammansättning med väljarkåren som helhet.

Figur 13 Vänsterpartiets väljare jämfört med väljarkåren, 2022 – Politiska faktorer (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För metodbeskrivning, se kommentar till figur 12. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. Politisk kunskap är i detta sammanhang en självskattad bedömning.

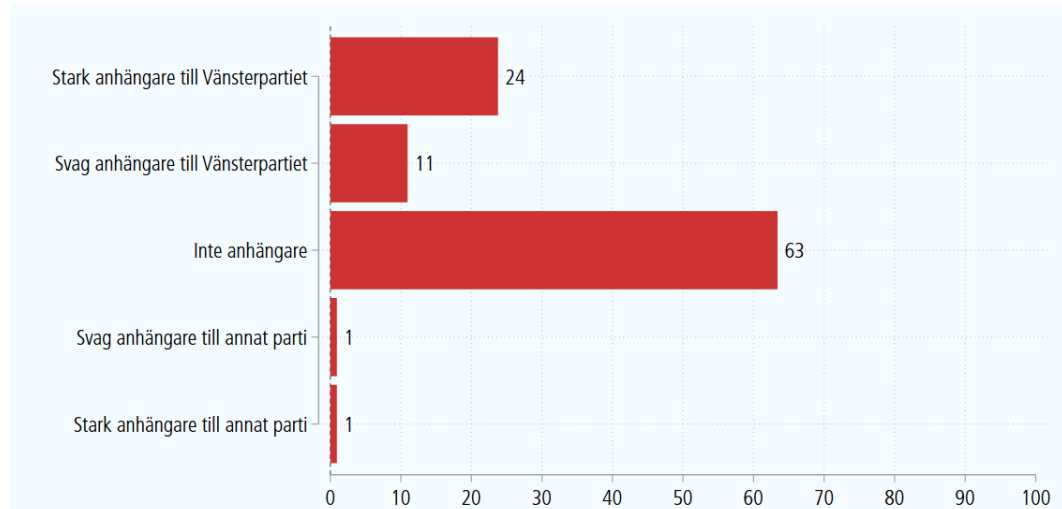
När vi jämför Vänsterpartiets väljarbas med den röstande befolkningen ser vi både likheter och skillnader. Det fanns inga större skillnader i förtroendet för politiker bland Vänsterpartiets väljare jämfört med väljarkåren som helhet. Vänsterpartiets väljare självskattade sina politiska kunskaper som högre än väljarkåren i genomsnitt; det var sju procentenheter högre som ansåg sig ha *mycket goda kunskaper* och nio procentenheter lägre av partiets väljare som uppgav att de hade *inte särskilt goda kunskaper*. Partiet var även överrepresenterat bland de som ansåg sig vara *mycket intresserade* av politik (15). Sett till den ideologiska sammansättningen återfinns vi mönstren från figur 12 när vi jämför med den röstande befolkningen. Partiet hade en klar överrepresentation bland de som identifierade sig på den vänstra planhalvan, och en klar underrepresentation bland de som befann sig på den högra planhalvan.

Partianhängarskap

Övertygade partianhängare som i val efter val röstar på samma parti är förstås något av en dröm för alla partier. Att ha stora grupper av lojala väljare skapar stabilitet och förutsägbarhet som möjliggör att fokusera på långsiktig ideologikutveckling och opinionsbildning. Anhängare kan också hjälpa till att sprida och förankra partiets

budskap och användas som en tillgång i valrörelser. Samtidigt ser vi en tydligt nedåtgående trend i väljarnas partianhängarskap. 2002 ansåg sig 41 procent tillhöra något parti, år 2022 var det 27 procent (Oscarsson m.fl. 2024, s. 329). Vi ska nu titta närmare på just partianhängarskap bland de som röstade på Vänsterpartiet i valet 2022.

Figur 14 Partianhängarskap bland Vänsterpartiets väljare, 2022 (andelar)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Resultaten är baserade på flera frågor: 'Brukar du själv betrakta dig som anhängare av något parti?' (ja/nej), 'Vilket parti tycker du bäst om?', samt 'Hör du till de starkt övertygade anhängarna av ditt parti?' (ja/nej). n = 429. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 14 visar partianhängarskap bland alla de som röstade på Vänsterpartiet i riksdagsvalet 2022. Nästan två av tre väljare (63 procent) av partiets väljarbas uppgav sig *inte* vara anhängare till något parti alls. Var tredje av Vänsterpartiets väljare (35 procent) såg sig själva som anhängare av partiet och 24 procent uppgav starkt partianhängarskap. Omkring två procent av de som röstade på Vänsterpartiet identifierade sig egentligen med ett annat parti.

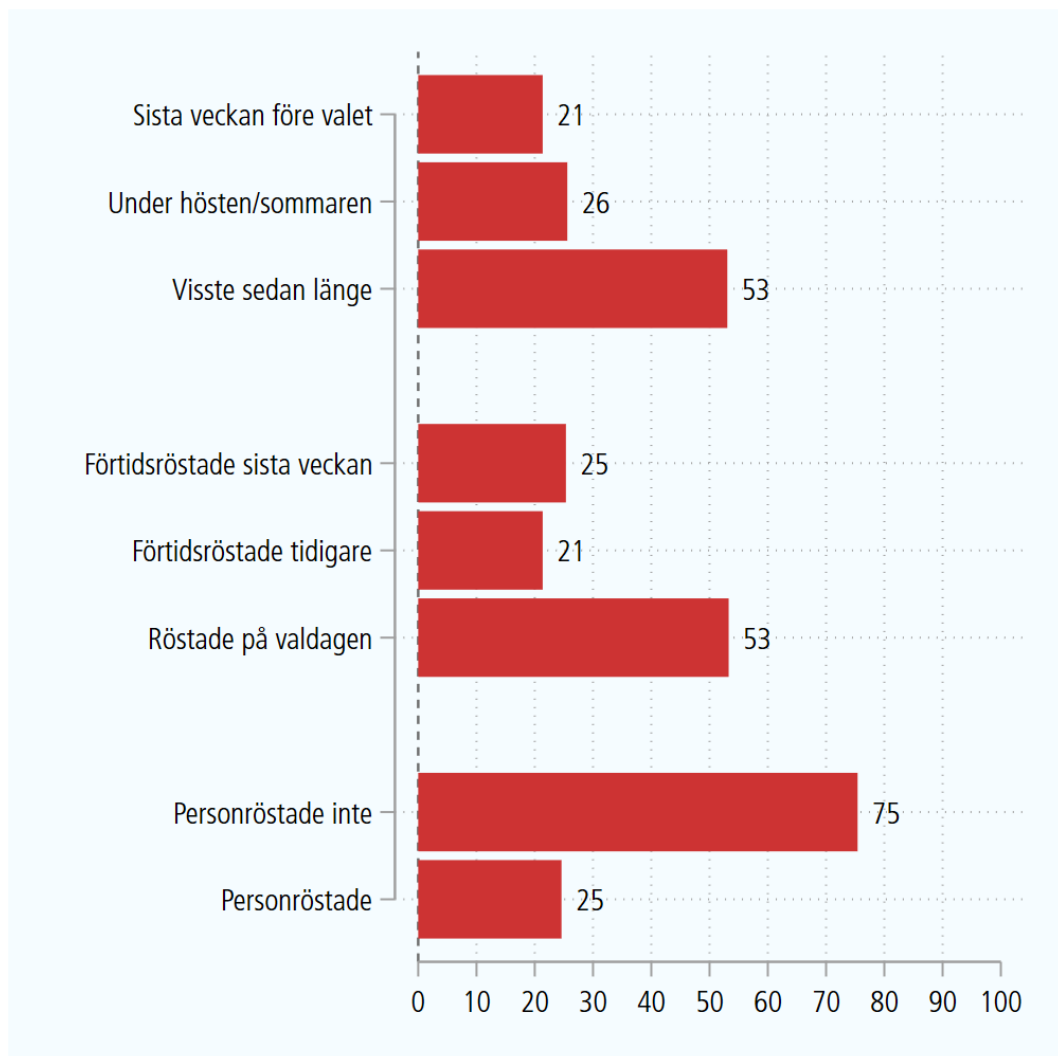
Hur röstade partiets väljare?

I rapportens tredje del kommer vi att fortsätta att undersöka Vänsterpartiets väljare, men nu i relation till valet. Frågor som vi kommer att besvara är när beslutet att rösta på Vänsterpartiet fattades, när rösten lades och vilka skälen var till att man valde att rösta på partiet.

Röstningsagerande

Vi kommer att börja med att undersöka hur Vänsterpartiets väljare agerade i samband med röstningsbeslutet. Den ökade väljarrörligheten är en av de viktigaste och mest välkända resultaten från forskningen om svenskt valarbeteende. Var tredje väljare byter parti från ett val till ett annat idag (Oscarsson m.fl. 2024, s. 308) och hälften av dessa bestämmer sig innan valsommaren drar i gång (ibid, s. 367). Följande redovisning visar hur Vänsterpartiet väljare agerade i samband med valet 2022.

Figur 15 Vänsterpartiets väljare – Röstningsagerande, 2022 (andel)

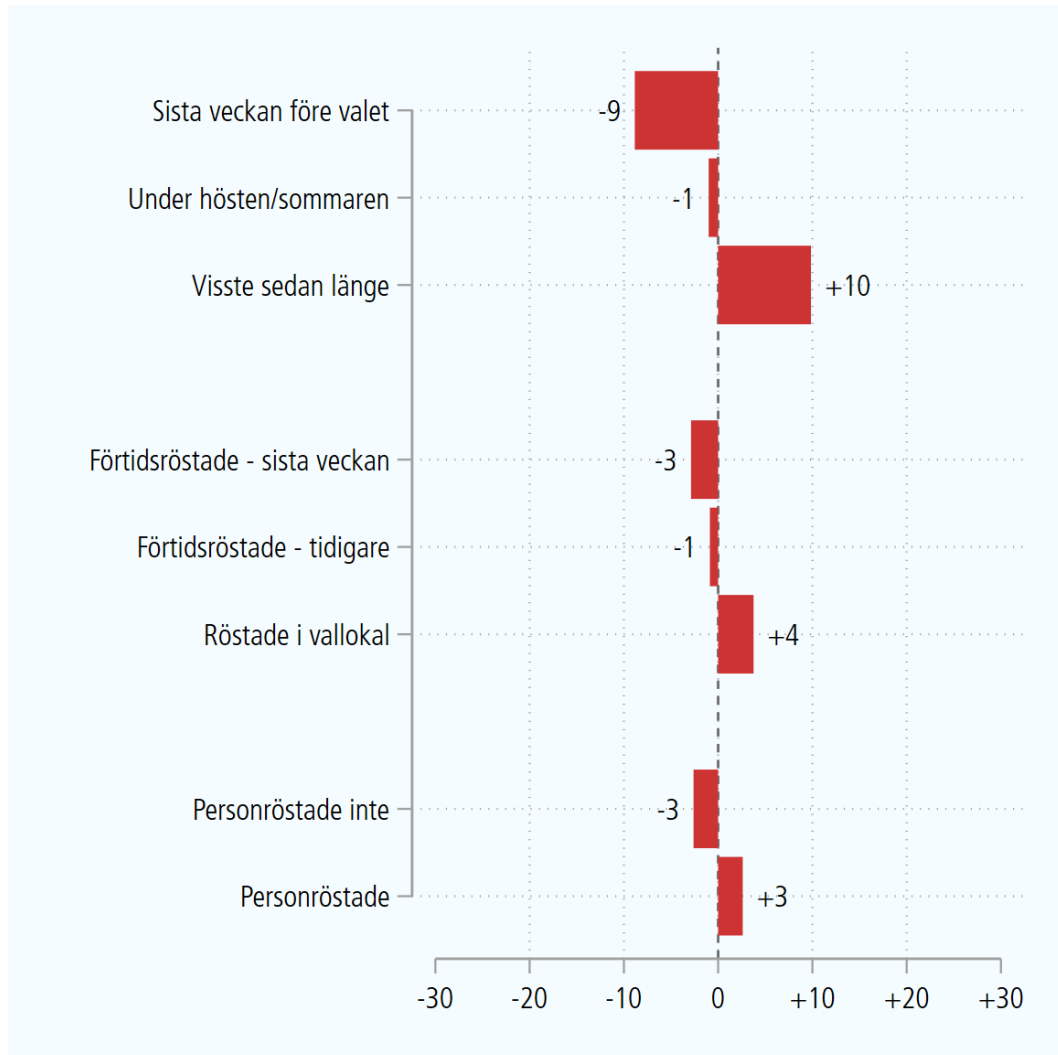
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringarna lyder: 'När bestämde du dig för vilket parti du skulle rösta på i årets riksdagsval?', 'Förtidsröstade du i årets riksdagsval? Om du förtidsröstade gjorde du det under sista veckan före valet eller förtidsröstade du tidigare under valrörelsen?', och 'Utnyttjade du möjligheten att personrösta i riksdagsvalet?'. n = 426 – 427. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Lite mer än varannan av Vänsterpartiets väljare (53 procent) visste sedan länge vad de skulle rösta på. Enbart var femte väljare (21 procent) bestämde sig veckan innan valet.

Hälften (53 procent) valde att rösta på valdagen. Vi kan även konstatera att en klar majoritet avstått från att personrösta: enbart var fjärde (25 procent) vänsterpartiväljare uppgav att de kryssade ett specifikt namn.

Härnäst kommer vi att undersöka om Vänsterpartiets väljare betedde sig annorlunda än väljare generellt i samband med röstningsbeslutet.

Figur 16 Vänsterpartiets väljare jämfört med väljarkåren – Röstningsagerande, 2022 (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För frågeformuleringar, se föregående figurkommentar. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Från figur 16 framgår att en klart större andel av Vänsterpartiets väljare jämfört med väljarkåren i genomsnitt hade bestämt sig sedan länge (10 procentenheter). Omvänt hade partiet en lägre andel väljare som bestämde sig sista veckan (9 procentenheter) än snittet. Trots att enbart var fjärde av Vänsterpartiets väljare personkryssade indikerar figur 16 att andelen ligger något över befolkningssnittet (3).

Skäl för partival

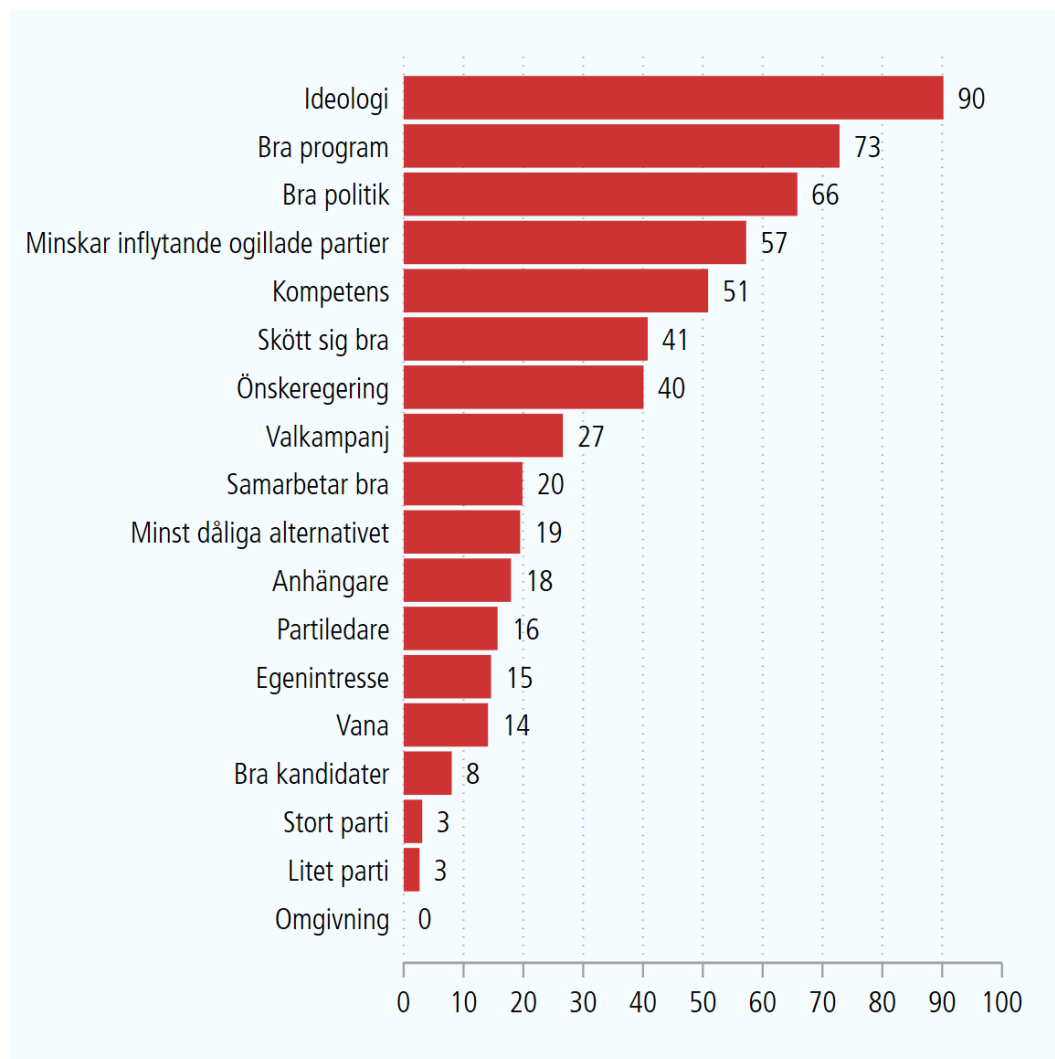
Varför en väljare röstar på ett särskilt parti handlar oftast om att det är det partiet som bedöms ha den bästa politiken och förslagen. Men skälen bakom ett partival kan vara många (Oscarsson & Oscarsson, 2019). Ens val behöver inte enbart basera sig på

innehållet i politiken, utan kan också utgå från "kvaliteten" på företrädare som ska föra fram denna politik. När partiers politik är svåra att skilja från varandra kan egenskaper som kompetens, trovärdighet, eller skötsamhet hos företrädarna bli allt viktigare faktorer i väljarnas kalkyler (se Leiter m.fl. 2019 för en kort översikt).

I samband med valet 2022 var det framför allt fyra skäl för partival som dominerade bland väljarna; att partiet hade en *bra ideologi*, ett *bra program* för framtiden, *bra politik* inom viktiga områden, samt *kompetenta företrädare* (Bäckstedt, 2023). Dessa skäl ansåg varannan väljare ha varit ett av deras allra viktigaste skäl när de lade sin röst.

Vi ska nedan undersöka närmare skälen bakom de vänsterpartistiska väljarnas val 2022.

Figur 17 Skäl till partival bland Vänsterpartiets väljare, 2022 (andel)

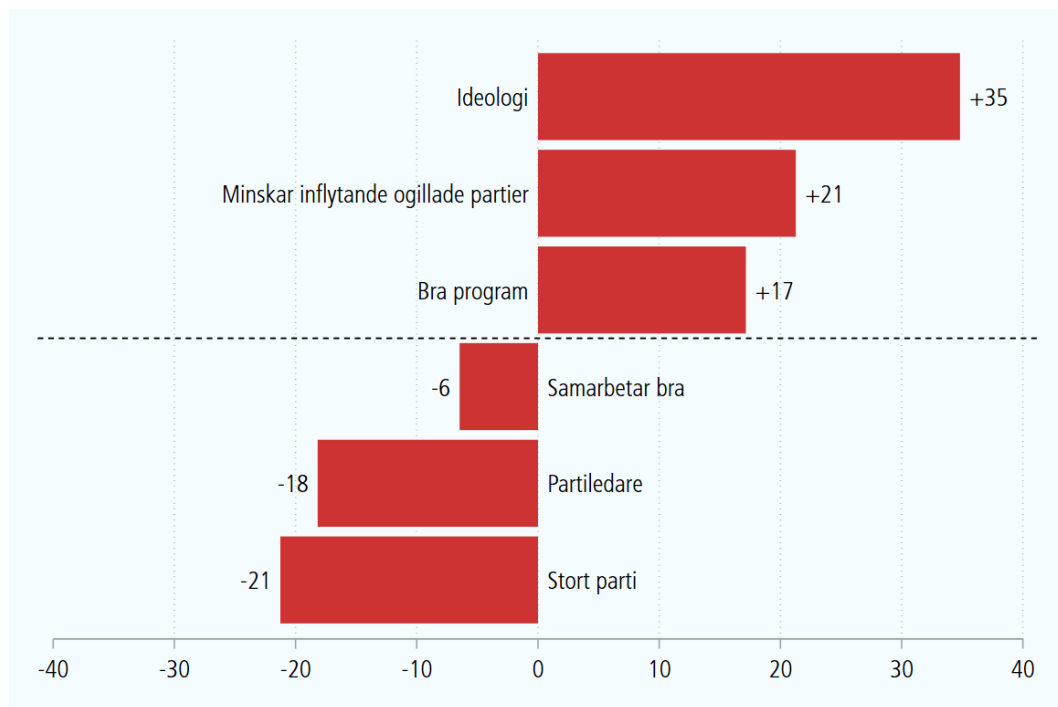
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen'. n = 91 – 232. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdssvaliderade.

Det klart viktigaste skälet för partivalet bland Vänsterpartiets väljare var ideologi, där nio av tio (90 procent) har angett det som *ett av de absolut viktigaste skälen*. Tre av fyra väljare (73 procent) har hänvisat till partiets program för framtiden och två av tre (66 procent) tycker att partiets politik var ett av de viktigaste skälen. Det minst vanliga skälen var att rösta som sin omgivning (0 procent) respektive hänvisning till partiet som stort eller litet (3 procent vardera). På det hela taget var de vänsterpartistiska väljarna främst

motiverade av partiets politik, och mindre så företrädarnas "kvalitéer", även om varannan väljare (51 procent) uppgav *kompetens* som ett av de viktigaste skälen.

De vanligaste skälen att rösta på ett parti kan vara viktigt att studera för att förstå väljarnas motivation. Dessa skäl kan dock vara samma för alla partiers väljare och säger därmed inte något om partiets väljares särprägel. Figur 18 redovisar de skäl som var mest över- samt underrepresenterade bland Vänsterpartiets väljare.

Figur 18 Skäl till partival för Vänsterpartiets väljare jämfört med väljare generellt, 2022 (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen' bland Vänsterpartiets väljare jämfört med andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen' bland väljare generellt. n = 51. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

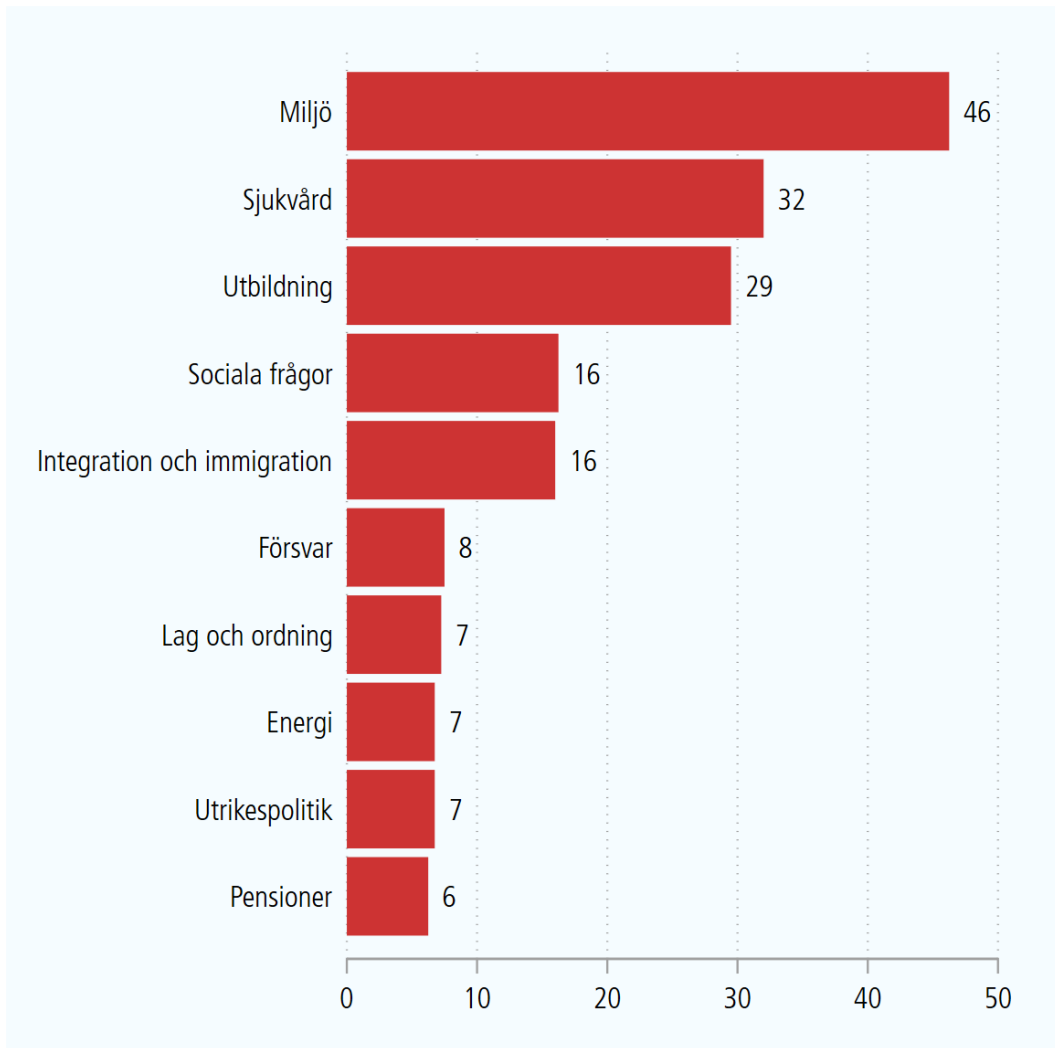
Den starka betoningen på ideologi i föregående figur 17 framträder också i en jämförelse med väljarkåren: hela 35 procentenheter fler av Vänsterpartiets väljare uppgav att *ideologi* var ett av de viktigaste skälen jämfört med snittet i den röstande befolkningen. Även *bra program* är mycket vanligare skäl bland Vänsterpartiets väljare, här är skillnaden 17 procentenheter. Näst största överrepresentationen jämfört med väljarkåren som helhet är det däremot för skälet *minskar inflytandet för ogillade partier* (21 procentenheter).

De skäl som Vänsterpartiets väljare brydde sig mindre om jämfört med väljarkåren i genomsnitt är partiets samarbetsförmåga (6 procentenheter), partiledaren (18), samt stort parti (21).

Viktig fråga för partival

Vilka frågor som ansetts viktiga för partivalet har studerats i samband med varje val sedan 1979. Under de senaste valrörelserna har sjukvård varit den allra viktigaste frågan. Så var även fallet valet 2022. Andra frågor som väljarna ansåg var viktiga för sitt partival i valet 2022 var brottsbekämpning, invandring/flyktingar, utbildning samt miljö (Oscarsson m.fl., 2024, s. 231). Vi ska nu undersöka vilka specifika *politiska frågor* som Vänsterpartiets väljare ansåg var viktiga för deras partival.

Figur 19 Viktig fråga för partival 2022 (andel av Vänsterpartiets väljare)

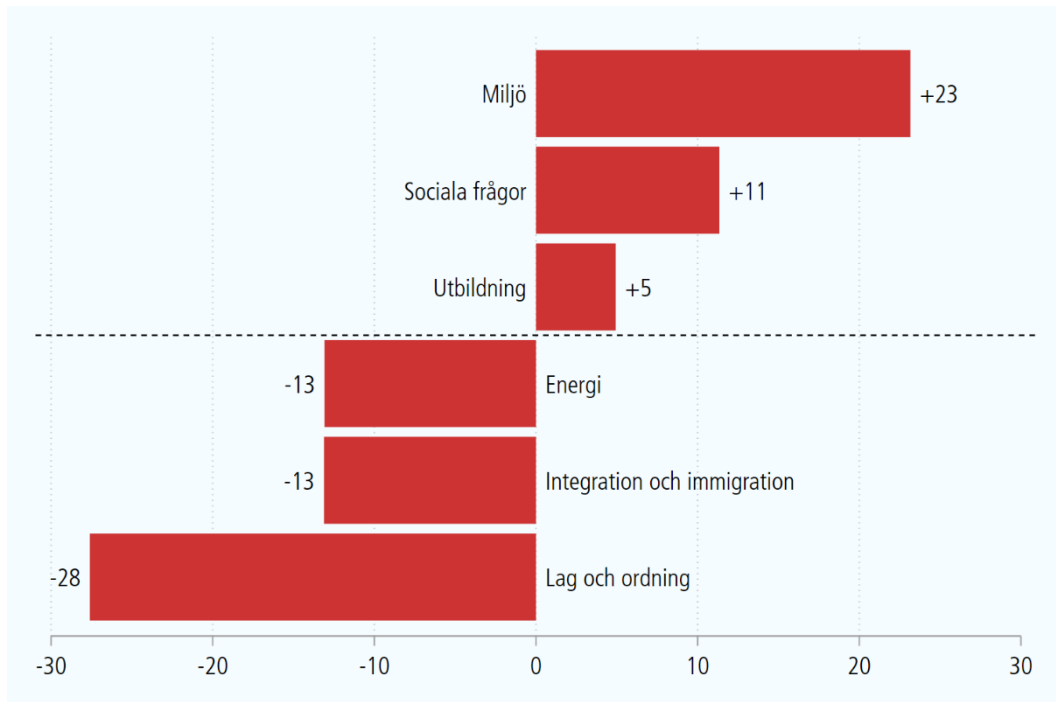

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. Svarskategorierna är baserade på fritextsvar. n = 400. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. I grafen inkluderas endast de tio vanligast förekommande politikområdena. För en komplett lista se appendix.

Den fråga som störst andel av Vänsterpartiets väljare (46 procent) ansåg var allra viktigast inför valet 2022 var miljöfrågan. Drygt var tredje av partiets väljare (32 procent) uppgav *sjukvård* som viktig och ungefär lika många (29) angav *utbildning* som viktig fråga.

Dessa var frågor som också stod högt på dagordningen för den svenska väljarkåren i valet 2022. För att få en uppfattning om till vilken grad Vänsterpartiets väljare sticker ut i denna bemärkelse, eller om det liknar väljarkåren i stort, ska vi än en gång jämföra med hela den röstande befolkningen.

Figur 20 Skäl till partival bland Vänsterpartiets väljare jämfört med väljare generellt, 2022 (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. n = 333. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. I figuren är de tre frågor med störst positiv respektive störst negativ differens inkluderade. För en komplett lista se appendix.

Figur 20 visar de områden med störst över- och underrepresentation när vi jämför de vänsterpartistiska väljarna med hela kåren. Återigen står *miljö* ut, där skillnaden mellan partiets väljare och väljarkåren var 23 procentenheter. *Sociala frågor* var en viktigare fråga för Vänsterpartiets väljare jämfört med genomsnittet bland alla väljare (+11 procentenheter). Även *utbildning* var något mer viktig bland Vänsterpartiets väljare (+5).

Tittar vi på den undre halvan av figur 19 ser vi de tre frågor som var särskilt ovanliga bland Vänsterpartiets väljare. För både *energi* samt *integration och immigration* var skillnaden i andel som angivit det som viktigt skäl för partival 13 procentenheter lägre än snittet i väljarkåren. Betydligt större underrepresentation finner vi dock i frågan om *lag och ordning*, där hela 28 procentenheter lägre bland Vänsterpartiets väljare uppgav frågan som viktig jämfört med väljarkåren.

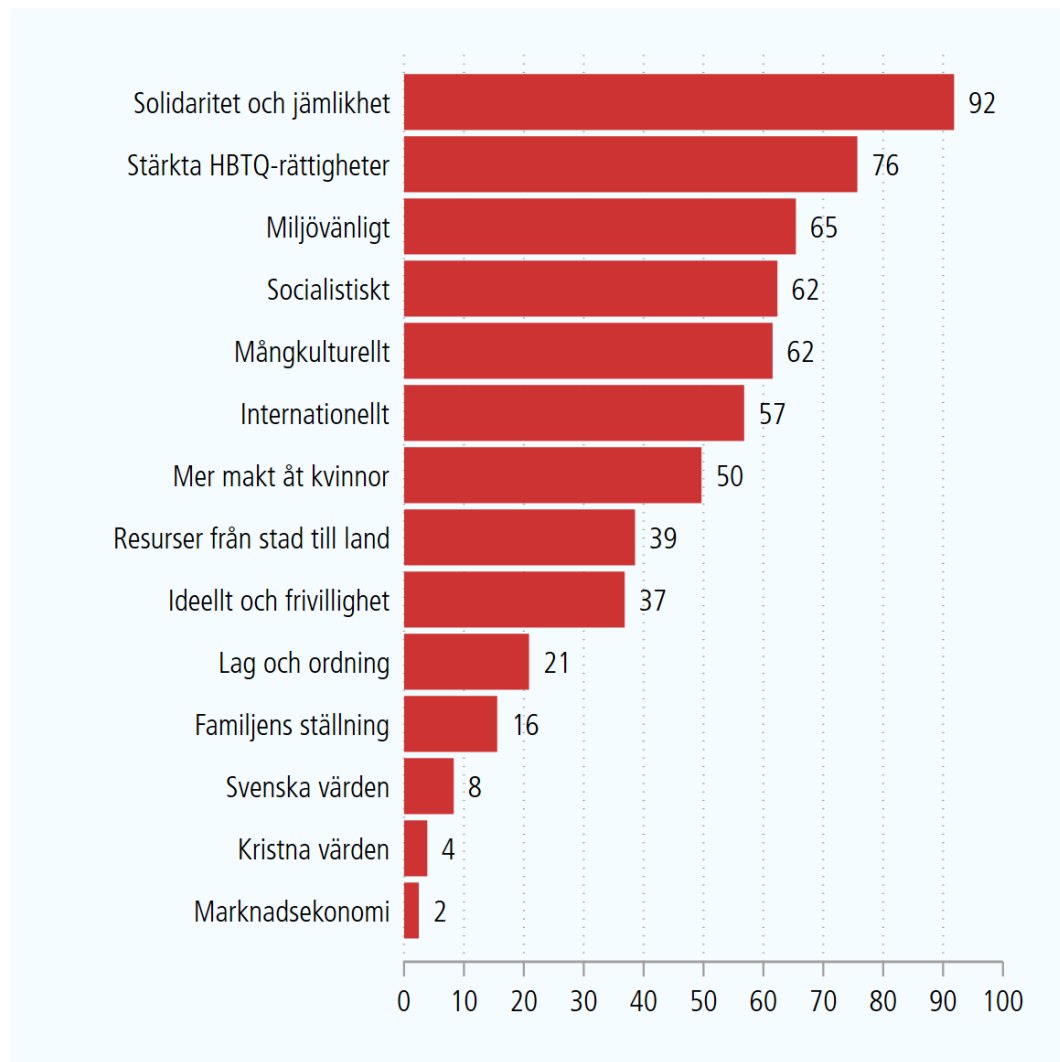
Vad tyckte partiets väljare?

Efter att ha undersökt hur partiets väljare agerade och resonerade i samband med valet av parti kommer vi i rapportens avslutande del att studera vilka framtida samhällen man önskade se samt hur man ställde sig till en rad politiska förslag.

Framtida drömsamhället

Vilka värderingar, här uttryckt i framtida samhällsinriktningar, hade de vänsterpartistiska väljarna?

Figur 21 Framtida samhälle 2022 (andel av väljarna)

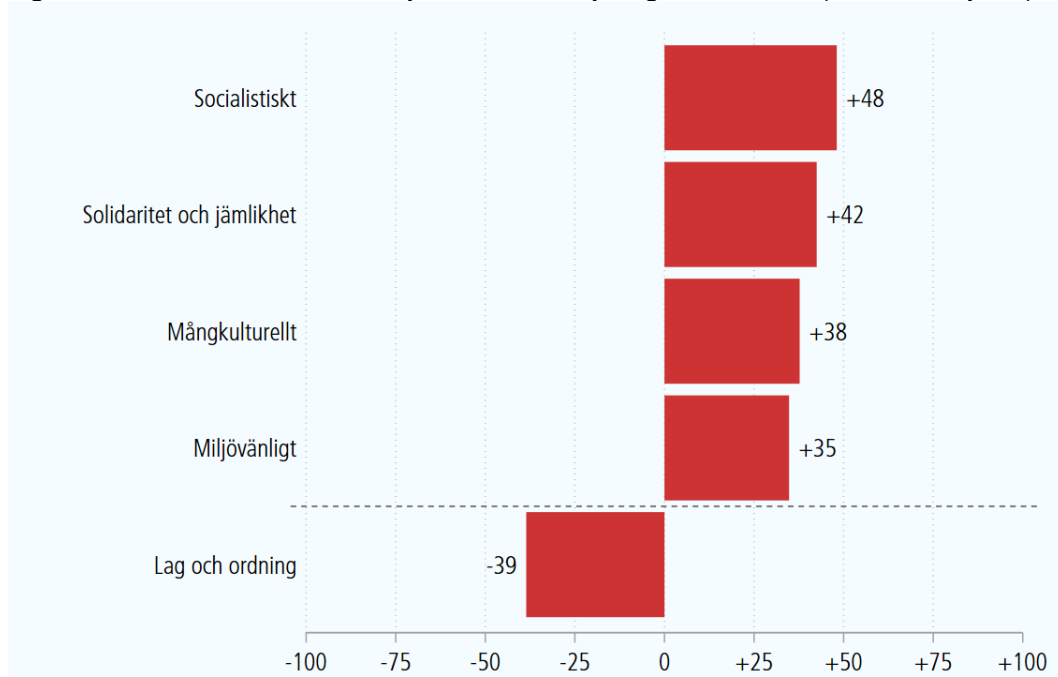

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. I figuren inkluderas andelen som svarat 7–10. n = 133 – 457. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdssvaliderade. För fullständiga beskrivningar av de framtida samhällena, se tabell A13 i appendix.

De framtida samhällen som Vänsterpartiets väljare framför allt önskade var präglade av mer *solidaritet och jämlikhet* (92 procent), *stärkta HBTQ-rättigheter* (76) samt ett *miljövänligt* samhälle även om detta skedde på bekostnad av den materiella levnadsstandarden (65). Däremot var Vänsterpartiets väljare klart mindre intresserade av ett samhälle där svenska och kristna värden spelar en större roll (8 respektive 4 procent) eller ett samhälle med mer marknadsekonomi (2 procent).

För att undersöka ett partis väljares särprägel behöver vi dock ställa dessa svar i relation till väljarna generellt. Figur 22 visar de fem största skillnaderna mellan Vänsterpartiets väljare jämfört med väljarkåren generellt.

Figur 22 Framtida samhälle jämfört med väljare generellt 2022 (andel av väljarna)

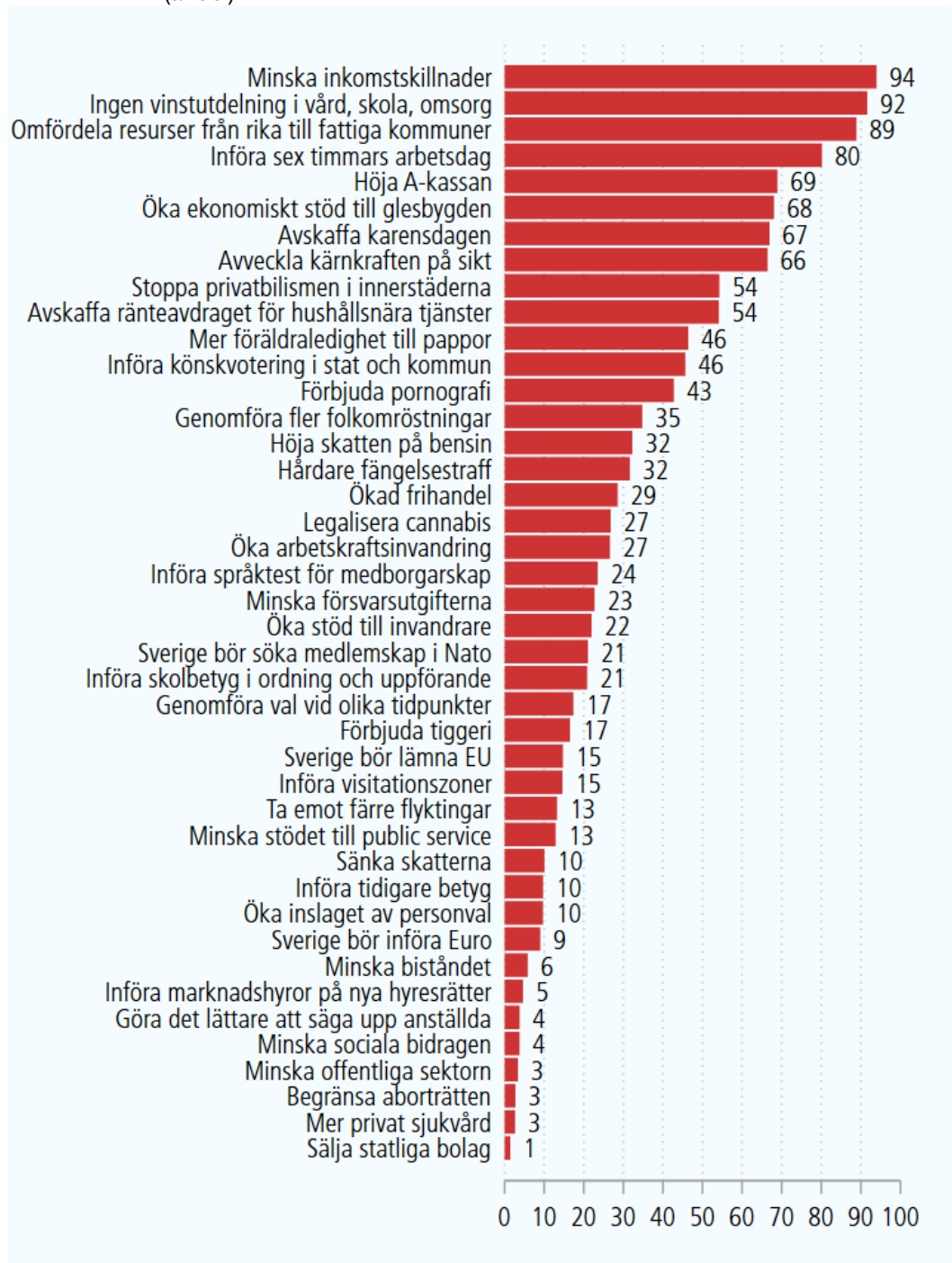
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. I figuren inkluderas andelen som svarat 7–10. n = 133 – 457. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. För fullständiga beskrivningar av de framtida samhällena, se tabell A13 i appendix.

Vänsterpartiets väljare ville i betydligt högre grad än den genomsnittliga väljaren se ett mer *socialistiskt* samhälle (+48 procentenheter). *Solidaritet och jämlikhet*, som var det mest föredragna framtidssamhället bland partiets väljare, visar också på en tydlig överrepresentation med 42 procentenheter. Den tredje största skillnaden var bland de som ville se ett samhälle mer präglad av *lag och ordning*, där partiets väljare var under-representerade med 39 procentenheter. Vidare var mer *mångkulturellt* samhälle (+38) samt ett mer miljövänligt samhälle (+35) två aspekter där partiets väljare stack ut och i högre grad önskade dessa samhällen.

Politiska sakfrågeåsikter

Att fatta beslut om vilket parti man ska rösta på baserat på hur väl partiets åsikter i politiska frågor överensstämmer med de egna åsikterna uppfattas ofta som något normativt positivt (Oscarsson & Holmberg, 2016). Det är också kanske det tydligaste sättet som politik förkroppsligas och känns av. Avslutningsvis kommer vi därför att undersöka vad partiets väljare ansåg om en lång rad politiska förslag och hur partiets väljare skiljde sig från väljare generellt.

Figur 23 Vänsterpartiets väljares inställning till ett antal politiska sakfrågor 2022 (andel)

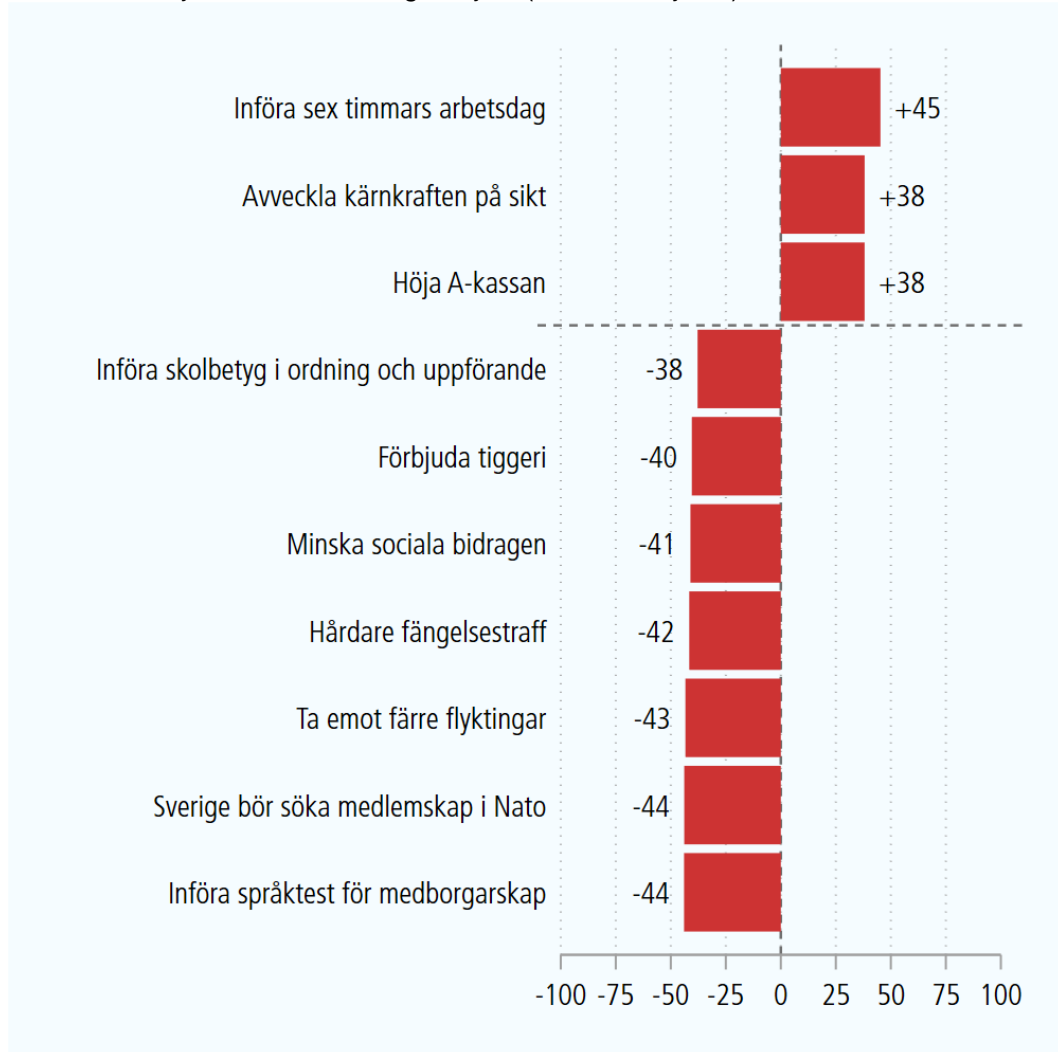
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Vilken är din åsikt om följande förslag?' med svarsalternativen 'Mycket bra förslag', 'Ganska bra förslag', 'Varken bra eller dåligt förslag', 'Ganska dåligt förslag' samt 'Mycket dåligt förslag'. I tabellen presenteras andelen som svarat 'Ganska bra förslag' eller 'Mycket bra förslag'. n = 91 – 602 (beroende på sakfråga). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. För fullständiga formuleringar av de politiska förslagen, se appendix.

Figur 23 visar stödet för en rad sakfrågor bland Vänsterpartiets väljare 2022. På plats 1 finner vi *minska inkomstskillnader* som hela 94 procent av de svarande ställde sig positiva till. Nio av tio vänsterpartistiska väljare ställde sig även positiva till förslagen *ingen vinstutdelning i vård, skola, och omsorg* (92 procent) samt *omfördela resurser från rika till fattiga kommuner* (89 procent).

I listans botten ser vi förslag som *minska offentliga sektorn, begränsa aborträtten, och mer privat sjukvård*, samtliga landar på omkring tre procent vardera. Allra längst ner hamnar förslaget att *sälja statliga bolag* (1 procent).

Vi ska göra en sista jämförande analys, där vi, precis som tidigare, kommer titta närmare på de punkter där Vänsterpartiets väljare tydligast särskilde sig från väljarna generellt gällande åsikter om de politiska förslagen.

Figur 24 Vänsterpartiets väljares inställning till ett antal politiska sakfrågor 2022, jämfört med samtliga väljare (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För frågeformuleringar, se föregående figurkommentar. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 24 visar de tio sakfrågor i vilka Vänsterpartiets väljare stack ut mest jämfört med väljarkåren som helhet. Den största skillnaden ser vi i förslaget att *införa sex timmars arbetsdag*, där andelen av Vänsterpartiets väljare som ställde sig positiva var 45 procentenheter större än andelen i väljarkåren som helhet. Vi ser även att partiets väljare tydligt särskilde sig genom sitt motstånd mot förslag om att *införa språktest för medborgarskap* (-44 procentenheter), *Sverige bör söka medlemskap i Nato* (-44) samt *ta emot färre flyktingar* (-43).

Sammanfattning

I riksdagsvalet 2022 blev Vänsterpartiet det fjärde största partiet med 6,75 procent av rösterna. Det var ett överlag ogillat parti i den svenska väljarkåren, likaså var deras partiledare mer ogillad än gillad. Det var ett parti som betraktades stå mycket långt till vänster och ha en mycket generös flyktingpolitik.

I samband med valrörelsen 2022 var det ingen enskild fråga som de svenska väljarna förknippade med Vänsterpartiet, snarare var det en blandning av utbildning, pensioner, och sociala frågor. Trots att utbildning var en av profilfrågorna ansåg väljarkåren i genomsnitt att partiet hade en dålig politik i frågan. Något mer positiva var de inför Vänsterpartiets politik kring pensioner och sjukvård, men på det stora hela var det ingen sakfråga som var en stark tillgång för partiet.

När vi jämför med den röstande befolkningen i stort framträder bilden av en högutbildad väljare i åldersgruppen 31–40 år, bosatt i Stockholm, Göteborg, eller Malmö men med något lägre inkomster. Partiets väljare var även något överrepresenterade bland kvinnor. Det var en mycket politiskt intresserad väljargrupp som placerade sig själva långt ut på vänsterkanten. Dessutom uppgav merparten, varannan väljare, att de sedan länge visste vad de skulle rösta på.

När vi undersöker de vänsterpartistiska väljarnas skäl för sitt partival finner vi att ideologi, partiprogram och politik stod högt upp på listan. Andra skäl som reflekterar partiets och företrädarnas förmågor var inte oviktiga, men hamnade inte lika högt i rankingen. Exempelvis var det 35 procentenheter fler som angav ideologi som viktigaste skälet, och 18 procentenheter färre som angav partiledare som viktigaste skälet jämfört med den svenska väljarkåren som helhet.

Den politik som Vänsterpartiet betraktades föra inför valet 2022 stämde däremot endast delvis överens med partiets väljares egna prioriteringar. Medan vi såg att den svenska väljarkåren associerade partiet med *utbildning*, *pensioner*, och *sociala frågor* låg i stället frågor som *miljö* och *sjukvård* på topplistan för partiets väljare. *Utbildning* och *sociala frågor* stack ut när vi jämförde partiets väljare med väljarkåren som helhet, men det var främst *miljö* som partiets väljare värderade högt. Engagemanget kring sociala frågor reflekterades till viss del också när vi undersökte partiväljarnas underliggande värden, där *solidaritet* och *jämlikhet*, samt *stärkta HBTQ-rättigheter* var de två mest föredragna samhällsriktningarna, följt av *mer miljövänligt samhälle* på en tredjeplats.

Appendix

Tabell A1 Uppfattning om Vänsterpartiet 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Ogillar starkt -5	23,77
-4	9,62
-3	9,57
-2	6,62
-1	5,52
Varken gillar eller ogillar 0	14,65
+1	6,96
+2	6,98
+3	6,79
+4	5,26
Gillar starkt +5	4,26
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Var skulle du vilja placera partierna på nedanstående skala?' och svarsalternativen var från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 8 709. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A2 Uppfattning om Vänsterpartiets partiledare 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Ogillar starkt -5	16,89
-4	7,86
-3	8,21
-2	7,46
-1	5,77
Varken gillar eller ogillar 0	20,29
+1	8,52
+2	8,63
+3	7,25
+4	5,04
Gillar starkt +5	4,07
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågan följde omedelbart efter frågan om ogillar-gillar partierna och formulerades 'Om du skulle använda samma skala för partiledarna, var skulle du placera:' följt av en lista med partiledarna. Svarsalternativen var elva och gick från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 7 379. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A3 Uppfattning om Vänsterpartiets vänster-högerposition 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Vänster 0	58,27
1	23,22
2	10,50
3	3,44
4	1,36
Varken vänster eller höger 5	2,42
6	0,16
7	0,24
8	0,20
9	0,09
Höger 10	0,11
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger?'. Svartalternativen var 0 'Vänster' till 10 'Höger'. n = 8 253. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A4 Uppfattning om Vänsterpartiets flyktingmottagande 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Restriktiva 0	1,27
1	1,04
2	1,31
3	1,52
4	2,05
5	6,49
6	4,96
7	10,04
8	16,97
9	19,92
Generösa 10	34,43
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'På den här skalan vill vi att du placerar de olika partierna efter hur du uppfattar deras inställning till hur många flyktingar Sverige bör ta emot.' Svartalternativen var elva stycken och gick från 0 'Vi bör vara restriktiva när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige' till 10 'Vi bör vara generösa när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige'. n = 2 556. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A5 Uppfattning om Vänsterpartiets profilfrågor 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Kultur och fritid	0,00
Bostäder	4,84
Infrastruktur	0,86
Jordbruk och naturbruk	0,00
Energi	7,09
Miljö och klimat	4,34
Brottsbekämpning	1,35
Jämställdhet	0,08
Integration/Immigration	3,99
Ekonomi	1,80
Näringsliv	0,11
Utrikespolitik	0,66
EU	0,14
Försvar	0,72
Skatter	3,95
Arbetsmarknad	3,39
Sjukvård	8,11
Pensioner	10,11
Sociala frågor	8,53
Familjepolitik	0,36
Utbildning	10,38

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Inför årets val tog partierna upp olika saker som de tyckte var viktiga. Kan du säga vilka saker som de olika partierna lade särskild tonvikt vid inför årets val? Ange högst tre saker för varje parti.' n = 1 678. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A6 Uppfattning om Vänsterpartiets politik 2022 (bra/dålig) (andel av väljarna)

	Bra politik Andel	Dålig politik Andel
Äldreomsorg	5,56	3,97
Bostäder	4,43	5,73
Svensk ekonomi	3,74	17,21
Energi	2,88	7,54
Migration	6,46	14,89
Företag	2,04	13,97
Försvar	1,67	10,95
Glesbygd	2,47	4,18
Jämställdhet	8,36	3,68
Brottsbekämpning	4,05	15,93
Miljö och klimat	5,72	6,56
Pensioner	5,81	4,20
Sjukvård	8,87	7,75
Skatter	5,41	15,13
Social trygghet	6,28	3,98
Sysselsättning	5,97	15,47
Utbildning	6,82	11,59
Utrikespolitik	1,54	9,55

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av sexton olika områden. n = 1 250 – 4 240 (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A7 Vänsterpartiets väljare 2022 – Demografi

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Kön	Man	45,43	50,70	-5,27
	Kvinna	54,57	49,30	+5,27
Ålder	18–22 år	7,44	3,18	+4,26
	23–30 år	12,46	6,34	+6,12
	31–40 år	24,39	11,94	+12,45
	41–50 år	12,98	14,24	-1,26
	51–60 år	12,63	18,26	-5,63
	61–70 år	17,99	19,94	-1,95
	71+ år	12,11	26,10	-13,99
Inkomst	Låg inkomst	27,13	19,54	+7,59
	Medellåg inkomst	26,96	22,97	+3,99
	Medelinkomst	15,48	17,28	-1,80
	Medelhög inkomst	19,65	22,77	-3,12
	Hög inkomst	10,78	17,45	-6,67
Yrkesgrupp	Tjänsteman	50,93	56,10	-5,17
	Arbetare	43,15	33,62	+9,53
	Jordbrukare	0,00	0,83	-0,83
	Företagare	5,93	9,44	-3,51
Utbildning	Grundskola	5,88	13,43	-7,55
	Gymnasium	33,22	38,57	-5,35
	Universitet	60,90	48,01	+12,89
Bostadsområde	Ren landsbygd	10,30	14,57	-4,27
	Mindre tätort	14,70	19,55	-4,85
	Stad eller större tätort	44,26	49,09	-4,83
	Stockholm, Göteborg, Malmö	30,74	16,80	13,94

Kommentar: Valundersökningen 2022. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Utbildning anger högsta avklarade utbildningsnivå. Inkomstgrupperna är baserade på kvintiler. Kategorin *storstad* hänvisar till Stockholm, Göteborg, och Malmö. n = 540 – 634. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A8 Vänsterpartiets väljare 2022 – Politiska faktorer

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Politiskt intresse	Mycket intresserad	34,02	19,42	+14,6
	Ganska intresserad	51,35	52,47	-1,12
	Inte särskilt intresserad	13,04	25,75	-12,71
	Inte alls intresserad	1,59	2,36	-0,77
Förtroende för politiker	Mycket stort förtroende	2,02	2,47	-0,45
	Ganska stort förtroende	44,74	43,54	+1,20
	Ganska litet förtroende	45,55	43,72	+1,83
	Mycket litet förtroende	7,69	10,28	-2,59
Kunskap om politik	Mycket goda	19,01	11,74	+7,27
	Ganska goda	62,81	60,85	+1,96
	Inte särskilt goda	16,20	24,89	-8,69
	Inte alls goda	1,98	2,52	-0,54
Vänster-Höger	0 Vänster	26,50	3,94	+22,56
	1	28,83	5,05	+23,78
	2	24,67	8,87	+15,80
	3	11,83	9,80	+2,03
	4	4,00	8,16	-4,16
	5	2,50	15,97	-13,47
	6	0,17	9,56	-9,39
	7	0,83	13,14	-12,31
	8	0,33	14,60	-14,27
	9	0,33	6,17	-5,84
	10 Höger	0,00	4,76	-4,76

Kommentar: Valundersökningen 2022. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Respektive frågeformulering lyder: 'Hur intresserad är du i allmänhet av politik?', 'Allmänt sett, hur stort förtroende har du för svenska politiker?', 'Enligt din bedömning, hur goda är dina kunskaper om politik?', och '...var skulle du placera dig själv på [en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger]'. n = 494 – 629. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A9 Partianhängarskap bland Vänsterpartiets väljare, 2022 (andelar)

	Andel
Stark anhängare till partiet	23,78
Svag anhängare till partiet	10,96
Ej anhängare	63,40
Svag anhängare till annat parti	0,93
Stark anhängare till annat parti	0,93

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = . Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A10 Vänsterpartiets väljare 2022 – Röstningsagerande

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Tidpunkt för beslut	Sista veckan före valet	21,36	30,20	-8,84
	Under hösten/sommaren	25,59	26,59	-1,00
	Sedan länge	53,05	43,20	+9,85
Tidpunkt för röstning	Förtidsröstade – sista veckan	25,35	28,23	-2,88
	Förtidsröstade – tidigare	21,36	22,24	-0,88
	Röstade i vallokal	53,29	49,53	+3,76
Personröstade	Nej	75,41	78,02	-2,61
	Ja	24,59	21,98	+2,61

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 197 – 498 (beroende på variabel). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A11 Vänsterpartiets väljare 2022 – Skäl för partival

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Egenintresse	14,60	19,85	-5,25
Partiledare	15,70	33,96	-18,26
Anhängare	17,94	11,02	+6,92
Bra politik	65,80	52,90	+12,90
Kompetens	50,88	50,69	+0,19
Ideologi	90,22	55,68	+34,54
Vana	14,10	14,86	-0,76
Bra kandidater	8,04	10,68	-2,64
Skött sig bra	40,79	32,78	+8,01
Bra program	72,84	55,86	+16,98
Önskeregering	40,09	40,54	-0,45
Stort parti	3,10	24,32	-21,22
Litet parti	2,65	5,24	-2,59
Bra valkampanj	26,62	29,14	-2,52
Samarbetar bra	19,85	26,26	-6,41
Minskar inflytandet för ogillade partier	57,25	35,79	+21,46
Omgivning	0,00	3,28	-3,28
Minst dåligt	19,47	19,23	+0,24

Tabell A12 Vänsterpartiets väljare 2022 – Viktiga frågor för partival

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Ekonomi	5,50	9,22	-3,72
Kultur och fritid	1,50	0,51	+0,99
Bostäder	6,00	1,20	+4,80
Infrastruktur	2,25	4,43	-2,18
Jordbruk och naturbruk	0,75	1,12	-0,37
Energi	6,75	19,84	-13,09
Miljö och klimat	46,25	23,08	+23,17
Lag och ordning	7,25	34,85	-27,60
Jämställdhet	0,25	0,04	+0,21
Integration/Immigration	16,00	29,11	-13,11
Skatter	2,25	5,75	-3,50
Näringsliv	0,00	1,01	-1,01
Utrikespolitik	6,75	6,05	+0,70
EU	1,00	0,36	+0,64
Ideologi	3,50	2,28	+1,22
Försvar	7,50	6,43	+1,07
Arbetsmarknad	3,50	2,91	+0,59
Sjukvård	32,00	37,00	-5,00
Pensioner	6,25	7,79	-1,54
Sociala frågor	16,25	4,90	+11,35
Familjepolitik	2,00	1,35	+0,65
Utbildning	29,50	24,57	+4,93

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 11 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. n = 333. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A13 Vänsterpartiets väljare 2022 – Framtida samhällen

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Satsa på ett samhälle med mer privat företagsamhet och marknadsekonomi	2,46	23,92	-21,46
Satsa på ett socialistiskt samhälle	62,34	14,71	+47,63
Satsa på ett miljövänligt samhälle även om det innebär sänkt materiell levnadsstandard	65,43	30,87	+34,56
Satsa på ett samhälle där kristna värden spelar en större roll	3,88	9,93	-6,05
Satsa på ett samhälle där homo-, bi- och transsexuellas rättigheter stärks	75,69	45,82	+29,87
Satsa på ett samhälle som slår vakt om traditionellt svenska värden	8,30	37,96	-29,66
Satsa på ett mångkulturellt samhälle med stor tolerans gentemot människor från andra länder med andra religioner och levnadssätt	61,54	24,08	+37,46
Satsa på ett samhälle med mer solidaritet och jämlikhet	91,85	49,99	+41,86
Satsa på ett samhälle som stärker familjens ställning	15,56	33,83	-18,27
Satsa på ett samhälle med mer internationell inriktning och mindre av gränser mellan folk och länder	56,79	25,40	+31,39
Satsa på ett samhälle med mer lag och ordning	20,87	58,86	-37,99
Satsa på ett samhälle där makt omfördelas från gruppen män till gruppen kvinnor	49,67	26,22	23,45
Satsa på ett samhälle där mer resurser omfördelas från stadsbor till landsbygdsbor	38,57	30,25	+8,32
Satsa på ett samhälle där ideella organisationer och frivilliga insatser spelar en större roll	36,84	22,06	+14,78

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. n = 101. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Tabell A14 Vänsterpartiets väljare 2022 – Politiska sakfrågor

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Minska inkomstskillnaderna	93,98	61,64	+32,34
Avveckla kärnkraften på sikt	66,44	28,55	+37,89
Göra det lättare att säga upp anställda	3,80	24,00	-20,20
Minska stödet till public service	12,90	19,63	-6,73
Införa marknadshyror på nya hyresrätter	4,64	19,67	-15,03
Införa visitationszoner	14,62	51,28	-36,66
Sverige bör lämna EU	14,74	11,67	+3,07
Ta emot färre flyktingar	13,26	56,62	-43,36
Införa skolbetyg i ordning och uppförande	20,87	58,88	-38,01
Omfördela resurser från rika till fattiga kommuner	88,87	56,49	+32,38
Öka inslaget av personval	9,70	13,91	-4,21
Genomföra fler folkomröstningar	34,78	23,77	+11,01
Genomföra val vid olika tidpunkter	17,39	15,84	+1,55
Minska försvarsutgifterna	22,73	10,37	+12,36
Sverige bör söka medlemskap i Nato	21,05	65,98	-44,93
Sverige bör införa Euro	9,02	13,73	-4,71
Avskaffa RUT	54,14	16,16	+37,98
Avskaffa karensdagen	66,92	41,87	+25,05
Hårdare fängelsestraff	31,66	73,24	-41,58
Ökad frihandel	28,57	53,03	-24,46
Sälja statliga bolag	1,44	9,42	-7,98
Begränsa rätten till abort	2,76	5,19	-2,43
Införa tidigare betyg	9,72	29,71	-19,99
Ingen vinstutdelning i vård, skola, omsorg	91,62	68,21	+23,41
Förbjuda pornografi	42,75	40,95	+1,80
Legalisera cannabis	26,81	11,66	+15,15
Öka stödet till glesbygden	68,07	66,98	+1,09
Mer föräldraledighet åt papporna	46,41	23,41	+23,00
Öka arbetskraftsinvandringen	26,61	21,29	+5,43
Införa språktest	23,53	67,81	-44,28
Könskvotering i stat och kommun	45,65	16,17	+29,48
Öka stödet till invandrare	21,98	4,74	+17,24
Minska offentliga sektorn	3,39	25,36	-21,97
Minska sociala bidragen	3,78	44,20	-40,42
Mer privat sjukvård	2,67	17,01	-14,34
Införa 6-timmars arbetsdag	80,17	35,14	+45,03
Minska det svenska biståndet	5,86	32,89	-27,03
Sänka skatterna	10,07	46,50	-36,43
Höja skatten på bensin	32,28	11,64	+20,64
Höja A-kassan	68,94	31,35	+37,59
Förbjud tiggeri	16,53	56,62	-40,09
Stoppa privatbilismen i innerstäder	54,26	22,91	+31,35

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Vilken är din åsikt om följande förslag?' med svarsalternativen 'Mycket bra förslag', 'Ganska bra förslag', 'Varken bra eller dåligt förslag', 'Ganska dåligt förslag' samt 'Mycket dåligt förslag'. I tabellen presenteras andelen som svarat 'Ganska bra förslag' eller 'Mycket bra förslag'. n = 57 – 495 (beroende på sakfråga). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Referenser

- Ahlbom, J., & Karlsson, R. (2023). *Könsskillnader bland svenska väljare 1921-2022* (2023:9; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Bäckstedt, F. (2023). *Väljarnas viktigaste skäl för röstning 1988-2022* (2023:7; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Cederholm Lager, A., & Karlsson, R. (2024). *Könsskillnader bland svenska väljare i Europaparlamentsvalet 2024* (2024:7; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Cederholm Lager, A., Karlsson, R., Lindskog, H., & Oscarsson, H. (2022). *Partiledarskiftet i Sverige 1967-2022* (2022:2; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Holmberg, S. (1981). *Svenska Väljare*. Stockholm: Publica/Liber Förlag.
- Hooghe, L., & Marks, G. (2018). Cleavage theory meets Europe's crises: Lipset, Rokkan, and the transnational cleavage. *Journal of European public policy*, 25(1), 109-135.
- Jönsson, E., & Theorin, N. (2022). *Väljarnas uppfattning om partiernas profilfrågor 2010-2018* (2022:3; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Karlsson, R., & Cederholm Lager, A. (2023). *Valundersökningen 2022: Teknisk rapport*. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Leiter, D., Clark, A. K., & Clark, M. (2019). Winners and losers reconsidered: party support, character valence, and satisfaction with democracy. *European Political Science Review*, 11(3), 285-300.
- Oscarsson, Henrik (2019). *Partierna: Det nya landskapet*. Stockholm, Riksbankens jubileumsfond.
- Oscarsson, H., Bäckstedt, F., Cederholm Lager, A., Karlsson, R., & Solevid, M. (2024). *Väljarna och valet 2022*. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Oscarsson, H., & Holmberg, Sören. (2016). *Svenska väljare* (Upplaga 1:1). Wolters Kluwer.
- Oscarsson, H., & Oskarson, M. (2019). Sequential vote choice: Applying a consideration set model of heterogeneous decision processes. *Electoral Studies*, 57, 275-283.

- Oscarsson, H., & Rapeli, L. (2018). Citizens and political sophistication. In *Oxford Research Encyclopedia of Politics*.
- Oscarsson, H., & Svensson, R. (2020). *Partiernas vänster-högerpositioner 1979-2019* (2020:6; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Pederby, T. (2020). *Väljarnas bedömningar av partiernas politik 1979-2018* (2020:13; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Stubager, R. (2018). What is Issue Ownership and How Should We Measure It? *Political Behavior*, 40(2), 345–370. <https://doi.org/10.1007/s11109-017-9403-y>

Valforskningsprogrammet finns vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Sedan tidigt 1950-tal ägnar vi oss hängivet åt empiriska studier av opinionsbildning, val och väljarbeteende och av tillståndet och utvecklingen av den svenska representativa demokratin.

Syftet med forskningen är bland annat att förklara varför väljare röstar som de gör och varför val slutar som de gör. Vi spårar och följer trender i svensk valdemokrati och gör jämförelser med utvecklingen i andra länder.

Professor Henrik Ekengren Oscarsson leder Valforskningsprogrammet.

